

Original Research

The Relationship between Domestic Violence and Marital Instability Mediated by Dysfunctional Attitudes in The Commitment of Women in Karaj during The COVID-19 Pandemy

Marzie Hashemi¹
Sara Hanife²

Abstract

The COVID-19 pandemic has resulted in numerous effects on mental health and family-related issues. This research aimed to investigate the relationship between domestic violence and marital instability, with the mediation of ineffective attitudes, on the commitment of women in Karaj during the COVID-19 pandemic. The research employed a descriptive-correlational method and utilized a structural equation model. The statistical population comprised all married women living in Karaj from 1400 to 1401. A sample of 200 individuals was selected through the available sampling method, and they responded to questionnaires on marital commitment, domestic violence, standard marital instability, and ineffective attitudes. The proposed model was analyzed using the structural equation modeling method and SPSS version 26, along with AMOS software. The findings indicated significant direct relationships at the 0.05 level, including the impact of domestic violence and marital instability on women's commitment, as well as the influence of ineffective attitudes on women's commitment and the connection between domestic violence and marital instability. Furthermore,

---

¹. Assistant Professor of The Departeman of Psychology and Educational Sciences, Khatam University, Tehran, Iran. m.hashemi2@khatam.ac.ir. (Corresponding Author)

². Master in Psychology, Danesh Alborz University, Qazvin, Iran. sarahanifeh6032@gmail.com

indirect effects of marital instability and domestic violence through ineffective attitudes on marital commitment demonstrated a significant correlation. The modified structural model exhibited a good and desirable fit with the research data. Consequently, the confirmed relationship between domestic violence and marital instability, with the mediation of ineffective attitudes, on women's commitment in Karaj during the COVID-19 pandemic was discussed in light of Johnson's power theory and Stanley and Markman's commitment theory.

Keywords

Marital Commitment, Domestic Violence, Dysfunctional Attitude, Marriage Instability

Introduction

The world encountered the sudden and surprising phenomenon of the COVID-19 pandemic, imposing limitations on social life, fostering isolation and uncertainty, and leading to increased tension and conflict among couples. This situation has negatively impacted mental health, particularly due to the rise in domestic violence. According to a report by the United Nations Population Fund, one consequence of this pandemic was the surge in domestic violence (1). Undoubtedly, none of the social damages are separate from their impact on the family. Among the consequences of family dysfunction are marital incompatibilities and violence among members (2). Domestic violence stands out as the most common form of violence against women, often associated with women being deprived of individual and social freedoms (Danesh Nari & Khebri Noghani, 2022).

Marital instability and stability are significantly affected by domestic violence. Statistics indicate that the phenomenon of domestic violence is not limited to the COVID-19 pandemic; various factors, including ineffective attitudes, exert a substantial impact on it. Ineffective attitudes, both directly and indirectly through unadapted primary mental structures, exhibit a positive and meaningful relationship with domestic violence in women on the verge of divorce (3). According to Dong et al. (2022), among the structures closely related to marital life stability is marital commitment. Despite the limited focus on the role of marital stability and its relationship with women's commitment in marital life, especially during the COVID-19 pandemic, the role of ineffective attitudes has often been examined simplistically, not as a mediator. The present study aims to determine the relationship between domestic violence and marital instability, with the mediation of ineffective attitudes on women's commitment during the COVID-19 pandemic.

Methodology

The current research is a descriptive study conducted using a correlational method and employing the structural equation type with a statistical path analysis method. The statistical population for this study comprised all married women residing in the city of Karaj during the years 1400-1401. A sample of 200 individuals was selected using the available sampling method. In this study, self-report tools, including questionnaires on marital commitment, domestic violence, marital instability, and ineffective attitudes, were utilized for data collection.

Findings

The findings indicated that the direct paths, encompassing the influence of domestic violence on women's commitment, marital instability on women's commitment, and ineffective attitudes on women's commitment, as well as the connection between domestic violence and marital instability among the sampled individuals, were correlated, and the relationships were significant at the 0.05 level. Additionally, the indirect effects of marital instability and domestic violence through ineffective attitudes on marital commitment were correlated, and the relationships were significant. The modified structural model of the research exhibited a desirable and good fit with the research data.

Result

This research aimed to determine the relationship between domestic violence and marital instability with the mediation of ineffective attitudes on the commitment of women in Karaj during the COVID-19 pandemic. According to the research results, a relationship exists between domestic violence and marital instability with the mediation of ineffective attitudes on the commitment of women in Karaj during the COVID-19 pandemic. This finding aligns with the results of other studies. According to Johnson's (2007) power theory, violence in the family usually arises from the need to control and dominate women. This theory can provide an explanation for the increase in domestic violence during the corona period. Social limitations and economic stresses can cause some men to attempt to exert more power at home, leading to violence. It seems that increased violence negatively affects women's commitment to marriage, reinforcing this instability. On the other hand, according to the commitment theory of Stanley and Markman (1992), commitment is a key factor for marital stability. Based on the findings, ineffective attitudes play a significant role in reducing commitment. These attitudes can act as a mediator in the relationship

between violence and instability. In other words, violence can strengthen ineffective attitudes, ultimately leading to a reduction in commitment. According to Bandura's (1977) social learning theory, behaviors are learned from models and social experiences. Accordingly, it is possible that women exposed to domestic violence learn ineffective attitudes and behaviors, weakening their commitment to marriage.

References

- Alizadeh Mosavi, A., Jajarmi, M. & Mehrpouya, F. (2021). The structural relationship of communication beliefs and marital commitment: The mediating role of communication patterns. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 23(2), 109-121.
- Amirarjmandi, Z., Jahangir, P. & Niknam, M. (2021). Explaining marital commitment in married women based on early maladaptive schemas and locus of control: Investigating the mediating role of spirituality. *Journal of Applied Psychological Research*, 12(3), 395-409. (In Persian)
- Ansaripour, S. & Shiri, M. (1400). How are misconceptions corrected? *Behvarz*, 32(109), 2-7. (In Persian)
- Bagrezaei, P., Zanjani, H. & Seifullahi, S. (2019). Investigation of relation between social capital and violence against women in families in Ilam during 2017. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 27(2), 111-122. (In Persian)
- Bakhtiari, E., Hosseini, S., Arefi, M. & Afsharinia, K. (2019). Causal model of extramarital affairs based on attachment styles and early maladaptive schemas: mediating role of marital intimacy and love styles. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*, 7(2), 245-258. (In Persian)
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191.
- Beauvoir, S. D. (1972). *The coming of age*. First Published.
- Behnia, L., Ghorban Shirodi, S. & Khalatbari, J. (2019). Relationship between insecure attachment and dysfunctional parenting with women's domestic violence on the verge of divorce through mediation of early maladaptive schemas. *Journal of Psychological Science*. 18(75), 275-286. (In Persian)
- Berggren, K. & Gottzén, L. (2022). Rethinking male peer support theory: Social network responses to young men's violence against women. *The Journal of Men's Studies*, 30(2), 291-307.
- Bowen, M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. New York & London: Jason Aronson.

- Cabılar, B. Ö. & Yılmaz, A. E. (2022). Divorce and post-divorce adjustment: Definitions, models and assessment of adjustment. *Psikiyatride Guncel Yaklasimlar*, 14(1), 1-11.
- Coker, A. L., Davis, K. E., Arias, I., Desai, S., Sanderson, M., Brandt, H. M. & Smith, P. H. (2002). Physical and mental health effects of intimate partner violence for men and women. *American Journal of Preventive Medicine*, 23(4), 260-268.
- Danesh Nari, H. & Khabiri Noghani, A. (2022). Legal-criminological analysis of the impact of the Covid-19 pandemic on domestic violence a case study of Mashhad women. *Biannual Journal of Family Law And Jurisprudence*, 27(77), 282-253. (In Persian)
- Davis, H. & Turner, M. J. (2020). The use of rational emotive behavior therapy (REBT) to increase the self-determined motivation and psychological well-being of triathletes. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 9(4), 489-505.
- Debowska, A., Boduszek, D., Jones, A. D., Willmott, D. & Sherretts, N. (2021). Gender-based violence-supportive cognitions in adolescent girls and boys: The function of violence exposure and victimization. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(3-4), 1233-1255.
- Dew, J., Trujillo, S. & Saxey, M. (2022). Predicting marital financial deception in a national sample: A person-centered approach. *Family Relations*, 71(4), 1497-1514.
- Dobson, K. S. & Breiter, H. J. (1983). Cognitive assessment of depression: Reliability and validity of three measures. *Journal of Abnormal Psychology*, 92, 107-109.
- Dong, S., Dong, Q. & Chen, H. (2022). Mothers' parenting stress, depression, marital conflict, and marital satisfaction: The moderating effect of fathers' empathy tendency. *Journal of Affective Disorders*, 299, 682-690.
- Edwards, J. N., Johnson, D. R. & Booth, A. (1987). Coming apart: A prognostic instrument of marital breakup. *Family Relations*, 36(2), 168-170.
- Evans, D. P., Hawk, S. R. & Ripkey, C. E. (2021). Domestic violence in Atlanta, Georgia before and during COVID-19. *Violence and Gender*, 8(3), 140-147.
- Fawole, O. I. (2008). Economic violence to women and girls: Is it receiving the necessary attention? *Trauma, Violence, & Abuse*, 9(3), 167-177.
- Ge, X. & Hou, Y. (2022). Patterns of achievement attribution of Chinese adults and their sociodemographic characteristics and psychological outcomes: a large-sample longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 184, 111230.

- Ghanbarian, E., Keshavarz, H., Eskandari, N. & Saeedi, M. (2020). The effectiveness of mindfulness-based cognitive therapy on the life quality and the desire for divorce in newly married couples. *Family Counseling and Psychotherapy*, 9(2), 31-52. (In Persian)
- Gharai, B. (1993). *Investigating some of the cognitive patterns in patients suffering from comorbid anxiety and depression*. Master's thesis in clinical psychology, Tehran Institute of Psychiatry. (In Persian)
- Gulati, G. & Kelly, B. D. (2020). Domestic violence against women and the COVID-19 pandemic: What is the role of psychiatry?. *International Journal of Law and Psychiatry*, 71, 101594.
- Hatami Varzaneh, A., Esmaeily, M. & Borjali, A. (2016). Long term satisfied marriage model: A grounded theory study. Address: *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 61(21), 120-149. (In Persian)
- He, Q., Zhong, M., Tong, W., Lan, J., Li, X., Ju, X. & Fang, X. (2018). Forgiveness, marital quality, and marital stability in the early years of Chinese marriage: An actor-partner interdependence mediation model. *Frontiers in Psychology*, 9, 1520.
- Heidari Jaghargh, K., Salarifar, M. H. & Khorshidzade, M. (2022). Designing and validation of premarital counseling package based on schema therapy approach. *Qualitative Research in Behavioral Sciences*, 1(1), 1-13. (In Persian)
- <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/iran/>
- Imanifard, E. & Hafezi, F. (2010). Comparison of family violence and dysfunctional attitudes in runaway and normal girls. *New Findings in Psychology (Social Psychology)*, 5(14), 53-68. (In Persian)
- Jahandar Lashki, S., Sadat Hosseini, S. & Kakabaraei, K. (2020). Thee causal model of the relationship between tendency to marital infidelity and media use mediated by dysfunctional attitudes and emotional divorce. *The Women and Families Cultural-Educational*, 15(51), 71-90. (In Persian)
- Jhangiani, R. & Tarry, H. (2022). 11.2 Ingroup Favoritism and Prejudice. *Principles of Social Psychology-1st International H5P Edition*.
- Johnson, M. P. (2007). Domestic violence: The intersection of gender and control. *Gender Violence: Interdisciplinary Perspectives*, 257-268.
- Jyothi, T. A., Devi, M. S., Sreedevi, P., Rani, R. N. & Supraja, T. (2020). Effect of family life education on marital satisfaction of married couple. *The Pharma Innovation Journal*, 8(9), 10-14.
- Khayyam Nekouei, N. & Rezaei, F. (2019). The effect of defense mechanisms training on anger expression, personal unadjustment and attributional styles

- in university students. *Journal of Psychological Studies*, 15(3), 123-140. (In Persian)
- Khodayarifard, M. & Asayesh, M. H. (2020). Psychological coping strategies and techniques to deal with stress & anxiety around Coronavirus (COVID-19). *Journal of Rooyesh of Psychology*, 9(8), 1-18. (In Persian)
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Kolbe, A. R. & Hutson, R. A. (2006). Human rights abuse and other criminal violations in Port-au-Prince, Haiti: A random survey of households. *The Lancet*, 368(9538), 864-873.
- Kumar, D. P. (2021). What impact have SARS-CoV-2/Covid-19 pandemic on domestic violence against women in India across different states and union territories from the beginning of lockdown due to covid-19 pandemic in March 2020 till 20th September 2020? How Covid-19 pandemic induced lockdown influence mental health of women in India?. How Covid-19 pandemic induced lockdown influence mental health of women in India.
- Laratta, S., Giannotti, L., Tonin, P., Calabrò, R. S. & Cerasa, A. (2021). Marital stability and quality of couple relationships after acquired brain injury: A two-year follow-up clinical study. In *Healthcare*, 9(3), 283.
- Lee, J., Cho, I. K., Kim, K., Kim, C., Park, C. H. K., Yi, K. & Chung, S. (2022). Discrepancy between desired time in bed and desired total sleep time, insomnia, depression, and dysfunctional beliefs about sleep among the general population. *Psychiatry Investigation*, 19(4), 281-288.
- Maji, S., Bansod, S. & Singh, T. (2022). Domestic violence during COVID-19 pandemic: The case for Indian women. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 32(3), 374-381.
- Mas'udah, S. (2023). Power relations of husbands and wives experiencing domestic violence in dual-career families in Indonesia. *Millennial Asia*, 14(1), 5-27.
- Michau, L. & Namy, S. (2021). SASA! Together: An evolution of the SASA! approach to prevent violence against women. *Evaluation and Program Planning*, 86, 101918.
- Mohseni Tabrizi, A. R., Kaldi, A. R. & Javadianzadeh, M. (2013). The study of domestic violence in married women admitted to Yazd legal medicine organization and welfare organization. *Toloobehdasht*, 11(3), 11-24. (In Persian)
- Nasir, M., Farzad, V., Sepah Mansour, M., Hasani F. & Salehi, M. (2017). An examination of the rusbult investment model (Marital satisfaction, quality of alternative relationships, investment size, marital commitment and marital

- relationship persistence), on women on the verge of divorce. *Journal of Social Work Research*, 4(12), 81-106. (In Persian)
- Pirabbas, M. H. & Manesh, N. E. (2022). Effectiveness of positive cognitive-behavioral therapy on sexual dysfunctional beliefs and quality of life in people with a substance abuse tendency. *Clinical Schizophrenia & Related Psychoses*, 1-6.
- Pompili, M., Innamorati, M., Sampogna, G., Albert, U., Carmassi, C., Carrà, G., ... & Fiorillo, A. (2022). The impact of Covid-19 on unemployment across Italy: Consequences for those affected by psychiatric conditions. *Journal of Affective Disorders*, 296, 59-66.
- Rahimi, F., Atashpuor, H. & Golparvar, M. (2019). Divorce prediction based on individual beliefs of personality, basic needs and traps of life. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 20(2), 13-23. (In Persian)
- Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A. & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of Educational Research*, 99(6), 323-338.
- Shahsiah, M. (2009). On the relationship between sexual satisfaction and marital commitment among couples in Shahreza City, Central part of Iran. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 11(43), 233-238. (In Persian)
- Sifat, R. I. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on domestic violence in Bangladesh. *Asian Journal of Psychiatry*, 53, 102393.
- Soliemanian, A., Reyhani, R. & Nazifee, M. (2016). Predicting marital instability based on emotion regulation skills and identity styles. *Research in Clinical Psychology and Counseling*, 6(1), 60-76. (In Persian)
- Stanley, S. M. & Markman, H. J. (1992). Assessing commitment in personal relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 54(3), 595-608.
- Stith, S. M., Rosen, K. H., Middleton, K. A., Busch, A. L., Lundeberg, K. & Carlton, R. P. (2000). The intergenerational transmission of spouse abuse: A meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, 62(3), 640-654.
- Straus, M. (1980). Victims and aggressors in marital violence. *American Behavioral Scientist*, 23(5), 681-704.
- Tullio, V., Lanzarone, A., Scalici, E., Vella, M., Argo, A. & Zerbo, S. (2021). Violence against women in heterosexual couples: A review of psychological and medico-legal considerations. *Medicine, Science and the Law*, 61(1), 113-124.
- Usher, K., Bhullar, N., Durkin, J., Gyamfi, N. & Jackson, D. (2020). Family violence and COVID-19: Increased vulnerability and reduced options for support. *International Journal of Mental Health Nursing*, 29(4), 549-552.

- Vanderbleek, L., Robinson, E. H., Casado-Kehoe, M. & Young, M. E. (2011). The relationship between play and couple satisfaction and stability. *The Family Journal*, 19(2), 9-21.
- Viero, A., Barbara, G., Montisci, M., Kustermann, K. & Cattaneo, C. (2021). Violence against women in the Covid-19 pandemic: A review of the literature and a call for shared strategies to tackle health and social emergencies. *Forensic Science International*, 319, 110650.
- Walker-Descartes, I., Mineo, M., Condado, L. V. & Agrawal, N. (2021). Domestic violence and its effects on women, children, and families. *Pediatric Clinics*, 68(2), 455-464.
- Wood, A. G., Barker, J. B. & Turner, M. J. (2017). Developing performance using rational emotive behavior therapy (REBT): A case study with an elite archer. *The Sport Psychologist*, 31(1), 78-87.
- Yaripour, A. (2000). *Investigating the Effect of Family Counseling Interventions on The Rate of Divorce Registration in The Courts of Qom*. Master's thesis in counseling, Islamic Azad University of Roudhen. (In Persian)
- Youngson, N. L. (2020). *Unique Challenges in Risk Assessment with Rural Domestic Violence Victims: Implications for Practice* (Doctoral dissertation, The University of Western Ontario (Canada))

مقاله پژوهشی

رابطه بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد بر تعهد زنان شهر کرج طی همه‌گیری کووید-۱۹

مرضیه هاشمی^۱سارا حنیفه^۲

چکیده

کووید-۱۹ منجر به تأثیرات فراوانی بر سلامت روان و مسائل مربوط به خانواده شده است. این پژوهش با هدف تعیین رابطه بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد بر تعهد زنان شهر کرج طی همه‌گیری کووید-۱۹ انجام شد.

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود و جامعه آماری آن شامل تمام زنان متأهل ساکن شهر کرج در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود که تعداد ۲۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان حجم نمونه انتخاب و به پرسشنامه‌های تعهد زناشویی، خشونت خانگی، بی‌ثباتی ازدواج، نگرش ناکارآمد پاسخ دادند. مدل پیشنهادی با روش مدل معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و AMOS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها نشان داد مسیرهای مستقیم شامل تأثیر خشونت خانگی بر تعهد زنان، ناپایداری ازدواج بر تعهد زنان، نگرش ناکارآمد بر تعهد زنان و خشونت خانگی بر ناپایداری ازدواج در افراد نمونه در سطح ۰/۰۵ دارای همبستگی و رابطه معنادار است. همچنین، اثرات غیرمستقیم ناپایداری ازدواج و خشونت خانگی از طریق نگرش ناکارآمد بر تعهد زناشویی دارای همبستگی و رابطه بین آنها معنادار است. مدل ساختاری اصلاح شده پژوهش برازش مطلوب و خوبی با داده‌های

۱. استادیار گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
m.hashemi2@khatam.ac.ir

۲. کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی، دانشگاه دانش البرز، قزوین، ایران.

sarahanifeh6032@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۲۷

پژوهش داشت. نتایج نشان داد داده‌های جمع‌آوری شده روی مدل ساختاری موردنظر همخوانی دارند. بنابراین، رابطه بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد بر تعهد زنان شهر کرج طی همه‌گیری کووید-۱۹ تایید شد که این یافته با نظریه اقتدار جانسون، نظریه تعهد استانی و مارکمن توضیح داده شد.

واژگان کلیدی

تعهد زناشویی، خشونت خانگی، نگرش ناکارآمد، ناپایداری ازدواج

مقدمه و بیان مسئله

جهان با پدیده ناگهانی و غافلگیرکننده همه‌گیری کووید-۱۹ مواجه گشت که محدودیت‌هایی را در زندگی اجتماعی و تغییراتی را در میزان مرگ‌ومیر، مشکلات سلامتی، انزوا و ابهام به وجود آورده است و با افزایش تنش و نزاع میان زوجین و خشونت خانگی بر سلامت روانی افراد تأثیر منفی گذاشته است. کرونا به خانواده‌ای از ویروس‌ها گفته می‌شود که شامل چند عضو است که یک خانواده جدید نیست و از گذشته اعضای این خانواده سبب بیماری‌های مختلف تنفسی از جمله سرماخوردگی ساده، بیماری تنفسی حاد شدید و بیماری تنفسی خاورمیانه‌ای شده‌اند که به ترتیب توسط ویروس کرونای سرماخوردگی، ویروس کرونای سارس^۲ و ویروس کرونای مرس^۳ ایجاد می‌شوند (کومار^۴، ۲۰۲۲ و ماجای و همکاران^۵، ۲۰۲۲). در طول همه‌گیری بیماری کووید-۱۹ آسیب‌های اقتصادی، اجتماعی و روان‌شناختی متعددی از قبیل افزایش خودکشی، عود سوءمصرف مواد، عود علائم در بیماران روان‌پزشکی و یا ابتلای به مشکلات خلقی، اضطرابی و سواس توسط برخی از محققان گزارش شده است (پومپیلی و همکاران^۶، ۲۰۲۲). همچنین، بنابر گزارش صندوق جمعیت سازمان ملل متحد^۷ یکی از تبعات همه‌گیری این بیماری به‌ویژه برای زنان و خانواده‌ها، پدیده خشونت خانگی بوده است، تا آن‌جا که افزایش ۲۰ درصدی خشونت خانگی در این دوره به ثبت رسیده است (سیفات^۸، ۲۰۲۰).

1. COVID-19

2. SARS-COV

3. MERS-COV

4. Kumar

5. Maji et al

6. Pompili et al

7. United Nations Population Fund

8. Sifat

در کشور ما نیز هنگام شیوع بیماری‌ها از جمله در شرایط شیوع بیماری کووید-۱۹ که فشار روانی در بین والدین و فرزندان رشد فراگیری دارد و سبب کاهش کیفیت زندگی، عملکرد ناسالم خانواده و پیامدهای منفی روانی می‌شود، مردم به دنبال اطلاعات بیشتر برای کاهش فشار روانی خود هستند (خدایاری‌فر و آسایش، ۱۳۹۹).

از آنجا که خانواده اولین و با ثبات‌ترین نهاد اجتماعی است که استعداد های انسانی و جامعه‌پذیری فرد در آن تحقق می‌یابد، بدون تردید، هیچ یک از صدمه‌های اجتماعی از تأثیر داشتن خانواده جدا نیستند. در واقع ازدواج^۱ گونه‌ای اتصال اجتماعی صادقانه و کامل میان زن و شوهر است که می‌تواند سرچشمه خوشحالی و یا دردی عمیق‌دار برای آنها شود. داشتن رفتارهای مساعد از سوی زوجین می‌تواند در سازگاری زناشویی و زیاد شدن درک و فهم زندگی زناشویی شایسته یاری کند. یکی از علامت‌های زندگی زناشویی معقول، ثبات ازدواج و توجه به عشق در زوجین است (حیدری جاغرق و همکاران، ۱۴۰۱). از جمله پیامدهای کارکرد نامناسب خانواده بروز ناسازگاری‌های زناشویی و خشونت بین اعضا است (دبوسکا و همکاران^۲، ۲۰۲۱). خشونت خانگی رایج‌ترین شکل خشونت علیه زنان محسوب می‌شود که در آن، رفتار خشن یکی از اعضای خانواده معمولاً مرد نسبت به یکی دیگر از اعضای خانواده، معمولاً زن اتفاق می‌افتد و در بیشتر موارد با بی‌نصیب شدن زن از آزادی‌های فردی و اجتماعی همراه است (دانش ناری و خیبری نوغانی، ۱۴۰۱).

پرداختن به پدیده خشونت خانگی یک اولویت بهداشت عمومی جهانی است (گالاتی و کلی^۳، ۲۰۲۰). اگرچه خشونت خانگی علیه زنان در سراسر جهان سلامت روانی، جسمانی و شغلی آنان را به مخاطره انداخته و حقوق انسانی آنها را مورد تجاوز قرار داده است (والکر و همکاران^۴، ۲۰۲۱؛ ایوانس و همکاران^۵، ۲۰۲۱ و وایرو و همکاران^۶، ۲۰۲۱). یکی از عواملی که بسیار تحت تاثیر خشونت خانگی قرار می‌گیرد ناپایداری ازدواج و ثبات زناشویی است.

1. Marriage

2. Debowska et al

3. Gulati & Kelly

4. Walker et al

5. Evans et al

6. Viero et al

طبق تعریف ثبات زناشویی^۱ حالتی است که در آن زن و مرد از آرامش نسبی و عشقی که براساس درک و فهم متقابل ایجاد شده لذت می‌برند. بی‌ثباتی زناشویی به‌عنوان تمایل زوجین به طلاق در نظر گرفته می‌شود که شامل دو بخش شناختی (آیا ازدواج آنها در موقعیت دشواری قرار دارد؟) و بخش رفتاری (عملی که فرد در نتیجه یا در گفتگو با همسر خود احساس می‌کند) است (محمدی و همکاران، ۲۰۱۸). داشتن رفتارهای مساعد از سوی زوجین می‌تواند در سازگاری زناشویی و زیاد شدن درک و فهم زندگی زناشویی شایسته یاری کند. یکی از علامت‌های زندگی زناشویی معقول، ثبات ازدواج و توجه به عشق در زوجین است. مرور مطالعات نشان می‌دهد که ناپایداری ازدواج با واژه‌ها و اصطلاحات متعددی مانند از هم‌گسیختگی زناشویی^۲، جدایی پیوند زناشویی، طلاق، وضعیت زناشویی پایین و رها کردن ازدواج بیان شده است. معنای ناپایداری ازدواج، تمایل زوج به طلاق را نشان می‌دهد. ناپایداری ازدواج زمانی آشکار می‌گردد که یک عضو از زوجین یا هر دو عضو، درباره طلاق یا به اتمام رسیدن رابطه فکر می‌کنند و کارهایی را انجام می‌دهند که به تمام شدن ازدواج منجر می‌شود (نظری و همکاران، ۱۳۸۹).

شکندگی رابطه زناشویی خصوصیت چشم‌گیر دنیای امروز است. گاهی اوقات یک فرد گمان می‌کند تنها راه در آمدن از آشفتگی زناشویی که بعد از گذشت زمانی از ازدواج‌شان به‌وجود می‌آید، دوری یا طلاق است. این قسمت، رشد ذهنیت^۳ طلاق است که حاصل ناپایداری ازدواج است. ناپایداری ازدواج جایگاهی را نشان می‌دهد که زوج‌ها با داشتن چرایی یا ادله‌ی ویژه عزم به طلاق می‌گیرند. این واقعه با اندیشیدن فرد یا زوج در زمینه طلاق یا جدایی و با انجام کارهایی که به تمام شدن ازدواج تمایل دارد، برجسته می‌شود (سلیمانیان و همکاران، ۱۳۹۵). زوجین دارای دل‌زدگی زناشویی در مقایسه با زوجین سازگار تمایل بیشتری به اسناد دادن رفتارهای منفی به خصوصیات شخصیتی و غیرقابل‌تغییر و تمایل کمتری به اسناد دادن مشکلات به رفتارهای گذرا و موقعیتی دارند (جی و هوپو،^۴ ۲۰۲۲). لاراتا و همکاران^۵ (۲۰۲۱) در مطالعه خود بیان می‌کنند پایداری ازدواج از یک‌سو، ویژگی‌های مثبت بسیاری نظیر سلامت روانی، سلامت جسمانی و رشد را برای اعضای خانواده فراهم می‌آورد. از سوی دیگر، تعارضات زناشویی تهدیدهای جدی

¹. Marital Stability

². Marital Breakup

³. Mentality

⁴. Ge & Hou

⁵. Laratta et al

برای زندگی زناشویی و خانواده است که پایداری و کیفیت ازدواج را به چالش می‌کشد و باعث بروز پیامدهای منفی روانی، جسمانی، اقتصادی و اجتماعی می‌شود.

نگاهی به آمارها نشان می‌دهد که پدیدهٔ خشونت خانگی مختص به دوران همه‌گیری کووید-۱۹ نبوده و عوامل متعددی از جمله نگرش‌های ناکارآمد بر آن نقش مؤثری دارند. نگرش‌های ناکارآمد به صورت مستقیم و غیرمستقیم از طریق روان‌بنه‌های سازش نیافته اولیه با خشونت خانگی در زنان در شرف طلاق رابطه مثبت و معناداری دارد (بهنیا و همکاران، ۱۳۹۸). ایمانی و حافظی (۱۳۸۹) در پژوهشی نشان دادند که بین تجربه دختران از خشونت خانگی با نگرش‌های ناکارآمد والدین آنان همبستگی وجود داشته است. خیام نیکویی و رضایی (۱۳۹۸) براین باوراند که فرد پرخاشگر، رفتار مبنی بر خشم و پرخاشگری را اصولاً در اثر مشاهده دیگران کسب می‌کند و نگرش‌های مطلوبی درباره پرخاشگری در او به وجود می‌آید. او راه‌حل‌های پرخاشگرانه را به‌عنوان مناسب‌ترین راه برای حل مشکلات خود انتخاب می‌کند.

منظور از باورهای غیرمنطقی و نگرش‌های ناکارآمد، وجود افکار نادرست و نامنتطق با واقعیت درباره خود، جهان و آینده است (پایرباس و مانیش^۱، ۲۰۲۲). وجود این نگرش‌ها در زوجین سبب تغییر ذهنیت آنها نسبت به موضوع عشق، صمیمیت و رابطه می‌شود. ایجاد و حفظ روابط مبتنی بر نگرش کارآمد و هماهنگی شناختی در ازدواج از جمله توانایی‌های مهمی است که نیازمند داشتن نگرش منطقی و مهارت‌های لازم است که در جریان گسترش روزافزون مشکلات ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ می‌تواند تحت تأثیر قرار گرفته، و بر تعارض و ناسازگاری میان زوجین اثر سوء گذاشته و ثبات و پایداری ازدواج را در کنار خشونت خانگی تهدید کند (ماجای و همکاران، ۲۰۲۲).

به باور لی و همکاران^۲ (۲۰۲۲) نگرش‌های ناکارآمد نقش کلیدی در توسعه و پیش‌آگاهی مشکلات زناشویی دارند و هم به‌عنوان زمینه‌ساز شروع ناسازگاری زناشویی و هم به‌عنوان عامل آسیب‌پذیری تحت شرایط فشارزای محیطی تلقی می‌شوند. پایداری و ثبات در ازدواج از جمله سازه‌هایی است که می‌تواند تحت تأثیر خشونت خانوادگی و نگرش‌های ناکارآمد در زندگی

1. Pirabbas & Manesh

2. Lee et al

مشترک قرار بگیرد و در این زمینه دچار سستی و از هم پاشیدگی شود (جهاندار لاشکی و همکاران، ۱۳۹۹).

همچنان که شواهد پژوهشی ارائه شده توسط محققان پیشین حاکی از اضمحلال نظام خانواده بر اثر نگرش ناکارآمد و عدم تعهد به رابطه بوده است (بختیاری و همکاران، ۱۴۰۰؛ ارجمندی و همکاران، ۱۴۰۰ و کابیلار و یلماز^۱، ۲۰۲۲). انصاری‌پور و شیرینی (۱۴۰۰) براساس یافته‌ها بیان می‌کنند با استفاده از باورهای مثبت هم می‌توان به خواسته‌ها و آرزوها رسید و هم مسائل زندگی را حل کرد. نگرش‌های مثبت افراد را به سمت زندگی بهتر و شاداب‌تر سوق می‌دهند. مطابق نظر دونگ و همکاران^۲ (۲۰۲۲) از جمله سازه‌هایی که با پایداری زندگی زناشویی ارتباط تنگاتنگی دارد، تعهد زناشویی^۳ است. تعهد به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل مهم بین زوجین است و موفقیت آن در ازدواج پایدار مستلزم حضور تعهد زناشویی است. تعهد زناشویی منعکس‌کننده دیدگاه بلندمدت زوج‌ها نسبت به ازدواج‌شان است. تعهد در سه حوزه فردی، اخلاقی و ابعاد ساختاری مد نظر است. در این دیدگاه تعهد شخصی^۴ نشان‌دهنده تعهد یک فرد است که تمایل به حفظ رابطه زناشویی و نگرش عاشقانه او نسبت به شریک زندگی خود و رابطه دارد. تعهد اخلاقی^۵ منعکس‌کننده باورهای اخلاقی یک فرد برای ماندن در آن رابطه و رفتار مناسب است. تعهد ساختاری^۶ که از تعهد فرد ناشی می‌شود، باورهای بیرونی برای ماندن در یک رابطه به‌طوری که عوامل بیرونی مانند فرهنگ و عرف و عواملی که او را مجبور به ماندن در رابطه می‌کند، شامل می‌شود (علیزاده موسوی و همکاران، ۱۴۰۰). قنبریان و همکاران (۱۳۹۸) براساس پژوهش‌ها بیان می‌کنند ازدواج^۷ به‌عنوان یکی از مهم‌ترین رسوم اجتماعی برای دستیابی به نیازهای عاطفی، روانی و اجتماعی مورد تأیید همگان است و اولین تعهد عاطفی و حقوقی است که در بزرگ‌سالی مورد پذیرش افراد قرار می‌گیرد. انتخاب همسر و انعقاد پیمان زناشویی نقطه عطفی در رشد و پیشرفت شخصیت تلقی می‌شود. هی و همکاران^۸ (۲۰۱۸) نیز با بررسی عوامل یاری‌گر رضایت و

1. Cabılar & Yılmaz

2. Dong et al

3. Marital Commitment

4. Personal Commitment

5. Ethical Commitment

6. Structural Commitment

7. Marriage

8. He et al

تاب‌آوری^۱ ازدواج‌های پایدار در افریقایی-آمریکایی نشان دادند که عوامل تعهد، اعتماد، مذهب، تشابه، ارتباطات، گذراندن زمان با یکدیگر، عشق، درک کردن، اشتیاق در بخشیدن و فعالیت جنسی در ازدواج‌های موفق نقش دارند.

در دنیای امروز، خشونت خانگی یکی از مشکلات جدی و رایجی است که به‌نظر می‌رسد تأثیرات زیادی بر روابط خانوادگی، به‌خصوص روابط زناشویی داشته باشد. بحران کووید-۱۹ و اقدامات مرتبط با قرنطینه و محدودیت‌های اجتماعی باعث افزایش استرس و فشار در خانواده‌ها شد. برخی تحقیقات نشان داده‌اند که در دوران همه‌گیری کووید-۱۹، موارد خشونت خانگی افزایش یافته‌اند که می‌تواند اثرات جدی بر ازدواج و روابط زناشویی داشته باشد و منجر به ناپایداری ارتباطات زناشویی شود. علاوه بر این، نگرش‌های ناکارآمد نیز ممکن است نقش مهمی در تعهد زنان نسبت به ازدواج بازی کنند. نگرش‌های ناکارآمد ممکن است از تجربیات گذشته، اعتقادات فرهنگی یا اثرات خشونت خانگی نشأت گیرند. از طرفی، توجه به نقش تعهد در زندگی زناشویی برای ماندن در زندگی زناشویی و جلوگیری از اضمحلال این نهاد، ضروری به‌نظر می‌رسد. از سوی دیگر، نگرش ناکارآمد به احتمال زیاد عاملی مهم و مؤثر در ناپایداری و تزلزل در امر ازدواج به حساب می‌آید و می‌تواند در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ به دلایل متعدد مالی و اجتماعی بر میزان آن افزوده شود و نزاع و درگیری زناشویی بیشتری را به همراه آورد.

با این حال، مرور پیشینه پژوهش نشان داد هرچند مطالعات گوناگونی با موضوع بررسی رابطه دو به دو برخی از متغیرهای بالا انجام شده است، اما پژوهشی که بتواند تمام متغیرهای فوق‌الذکر را در قالب یک مدل بررسی کند، یافت نشد. از طرف دیگر، بررسی پیشینه پژوهش بیانگر آن است که پژوهش‌های بسیار اندکی به نقش پایداری و ثبات ازدواج و رابطه آن با تعهد زنان در زندگی زناشویی به‌ویژه در دوران کووید-۱۹ پرداخته‌اند و نقش نگرش‌های ناکارآمد اغلب به شکل رابطه ساده و نه در نقش میانجی‌گر بررسی شده است. بنابراین، انجام پژوهش در این زمینه می‌تواند توجه پژوهشگران این حوزه را به متغیرهای مورد بررسی جلب و زمینه مطالعات تکمیلی و بیشتر را فراهم نماید.

تحقیق حاضر در این راستا انجام شده و از آن‌جا که زمان جمع‌آوری نمونه‌های پژوهش در پاییز و زمستان سال ۱۴۰۰ و در اوج شرایط بحرانی تأثیرات مخرب و وضعیت استرس‌زای سوئ

^۱. Resiliency

دلتا و در پی آن سویهٔ امیکرون بود که بیش از ۱ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر به این بیماری مبتلا و مرگ و میر ناشی از آن در ایران به بیش از ۲۰ هزار نفر رسیده بود (پایگاه وردمیترز^۱)، به‌علاوه، مشاهدات میدانی دال بر فراوانی خشونت خانگی و سایر متغیرهای دخیل در این دوره، انجام این پژوهش با متغیرهای مذکور را در این بازهٔ زمانی ضروری قلمداد می‌نمود، نتایج این پژوهش گامی در جهت درک بهتر عوامل مؤثر بر شرایط زنان و جلوگیری از اعمال خشونت علیه آنان به‌خصوص در شرایط اضطراری و قرنطینه‌ها همانند همه‌گیری کووید-۱۹ می‌تواند باشد. با اذعان به مطالب بالا، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با میانجی‌گری نگرش‌های ناکارآمد بر تعهد زنان در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ انجام شده است.

پیشینه تجربی

برگرن و گاتزن^۲ (۲۰۲۲) با بیان این که مسأله خشونت خانگی در دهه ۱۹۷۰ در پی فعالیت‌های گروه‌های فمینیستی در حمایت از زنان مورد توجه قرار گرفت، به این نتیجه رسیدند که امروزه نیز خشونت خانگی علیه زنان به شدت رواج دارد و در بسیاری از جوامع امری عادی محسوب می‌شود. به‌نحوی که طبق آمار سازمان بهداشت جهانی، ۳۰ درصد زنان در سال ۲۰۲۰ از سوی شریک زندگی‌شان خشونت را تجربه کرده‌اند.

میچایو و نامای^۳ (۲۰۲۱) در مطالعه خود دریافتند اگرچه زنان هم می‌توانند علیه مردان خشونت به خرج دهند، ولی هشت برابر مردان در معرض خشونت همسران‌شان قرار می‌گیرند. در واقع اکثر درگیری‌های خشونت‌بار زن و شوهرها شامل خشونت شوهران علیه زنان است و معمولاً قربانی خشونت خانگی زنان هستند و این خشونت از روابط قدرت نابرابر میان مردان و زنان حاصل می‌شود. به همین دلیل، فمینیست‌ها این داعیه را مطرح ساختند که خشونت خانگی شکل عمده‌ای از کنترل مردان بر زنان است و زنان بیشتر از طرف مردان خانواده خودشان تهدید می‌شوند.

1. Worldometers

2. Berggren & Gottzén

3. Michau & Namy

ماسودا^۱ (۲۰۲۱) و یونگسون و همکاران^۲ (۲۰۲۱) نشان دادند زنانی که سرمایه اجتماعی بیشتری نسبت به زنان دیگر دارند، به پشتوانه این منبع قدرت، کمتر از زنان دیگر مورد خشونت واقع می‌شوند. تحصیلات والدین و یا همسر نیز متغیر دیگری است که شواهد تحقیقی از آن در کاهش خشونت خانوادگی حمایت کرده است. یعنی افرادی بیشتر از خشونت استفاده می‌کنند که به منابع دیگر مانند تحصیلات و درآمد دسترسی مناسب ندارند.

تولیو و همکاران^۳ (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای در زمینه خشونت خانگی بیان کردند که ارتقای سطح سرمایه اجتماعی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین منابع در دسترس خانواده می‌تواند احتمال بروز خشونت خانگی را تا حد قابل توجهی کاهش دهد. همچنین، اعتماد و شبکه اجتماعی در مقام شاخص‌های اجتماعی نقش مهمی در کاهش خشونت داشته‌اند. زنانی که متحمل نوعی از خشونت خانگی می‌شوند، انواع دیگر خشونت را آزار و خشونت به حساب نمی‌آورند. مثلاً زنانی که از آزار جسمی‌شان رنج می‌برند، کمتر خود را قربانی خشونت می‌پندارند.

دئو و همکاران^۴ (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای بر روی ۱۵ زوج دارای ازدواج پایدار دریافتند که دوستی و عشق، احترام^۵ و احساس قدردانی^۶، اعتماد و وفاداری^۷، ارتباط خوب، رابطه جنسی خوب، ارزش‌های مشترک^۸، همکاری و حمایت متقابل^۹، لذت بردن از زمان مشترک، توانایی انعطاف‌پذیری هنگام مواجهه با تغییر و حساسی از معنویت، باور به نهاد ازدواج و پیش فرض تداوم داشتن زندگی^{۱۰} عوامل کمک‌کننده دیرپایی و شادی ازدواج هستند.

لاراتا و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که پایداری ازدواج اثرات مثبت بسیاری نظیر سلامت روانی و جسمانی و رشد را برای اعضای خانواده به همراه دارد. از سویی،

---

1. Mas'udah

2. Youngson

3. Tullio et al

4. Dew

5. Respect

6. Feeling Appreciated

7. Trust and fidelity

8. Enjoyment of Shared Time

9. Cooperation and Mutual Support

10. Assumption of Permanence

تعارضات زناشویی یک تهدید جدی برای زندگی زناشویی و خانواده است که پایداری و کیفیت ازدواج را به چالش کشیده و پیامدهای منفی روانی، جسمانی، اقتصادی و اجتماعی به دنبال دارد.

بوئن^۱ (۱۹۷۸) نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسید که سیستم خانواده در زمان‌های استرس یکی از سه راه تعارض زناشویی، ناکارآمدی زن و شوهر، و فرافکنی به فرزند یا دیگران را با توجه به نوع خانواده در خود جذب کرده و یا ترکیبی از این سه روش را مورد استفاده قرار می‌دهد.

بگرضایی و همکاران (۱۳۹۶) دریافتند که بیشتر خشونت‌های اعمال شده علیه زنان به ترتیب خشونت روانی، کلامی و خشونت فیزیکی است و بین خشونت علیه زنان و متغیرهای اعتماد زوجین به یکدیگر، روابط جنسی و اجتماعی رضایت‌بخش و همکاری زوجین همبستگی وجود دارد و متغیر قدرت زن در ساختار خانواده، منابع حمایتی، پذیرش نقش‌های جنسیتی، خشونت در خانواده خاستگاه خشونت‌پذیری و پایگاه اقتصادی اجتماعی نسبی زوجین رابطه معناداری با خشونت علیه زنان دارند.

حاتمی‌ورزنده و همکاران (۱۳۹۵) نشان دادند که شکل‌گیری درست ازدواج از شرایط علی ازدواج پایدار و رضایت‌مند است که دربردارنده مفاهیمی چون داشتن آمادگی پیش از ازدواج، ناوابستگی پیش از ازدواج، داشتن کشش و علاقه نخستین و آشنایی پیش از ازدواج است. عوامل درون شخصی (نگرش‌های کارآمد، ویژگی‌های شخصیتی پسندیده) و میان فردی (منظومه زناشویی پدر-مادری و چندنسلی) و فرا-فردی (مالی و کاری) از جمله عوامل میانجی کارآمد در ازدواج پایدار هستند. همچنین، راهبردهایی مانند گذشت، حل مسأله، پوزش خواستن و شوخ طبعی توسط همسران پایدار رضایت‌مند و اتخاذ رفتارهای تعدیل‌کننده مشکل توسط خانواده‌های مبدأ آنها هنگام سختی‌ها و شرایط نبود از عوامل منتهی به ازدواج پایدار است.

چارچوب نظری

در جوامع انسانی مختلف، جنسیت از دیرباز یکی از معیارهای تقسیم‌بندی انسان‌ها بوده و نقش مهمی در زندگی و حقوق فردی و اجتماعی زنان و مردان در جامعه داشته است. اگر چه در جوامع

^۱. Bowen

مختلف میزان قدرت مردان نسبت به زنان متفاوت بوده است، با این وجود، در تمامی جوامع مردسالار مردان سهم بیشتری از مزایای اجتماعی همچون قدرت، ثروت و احترام داشته‌اند. به‌طوری که «زن» همواره به تعبیر دی-بووار^۱ (۱۹۷۲) «جنس دوم» تلقی شده و به همین دلیل در معرض خشونت‌ها، تبعیض‌ها و رنج‌های متعددی قرار گرفته است. نمونه‌ای از این خشونت‌ها در فضای خانواده بین همسران هم قابل مشاهده است (میچایو و نامای^۲، ۲۰۲۱). در ادامه، برخی نظریات ارائه شده پیرامون خشونت خانوادگی مورد اشاره قرار گرفته است:

دیدگاه بندورا^۳

بندورا (۲۰۰۳) به روند فراگیری و یادگیری خشونت از طریق مشاهده و تقلید معتقد بود. از این دیدگاه، رفتار هم از طریق تقلید (تقلید رفتار اعضای خانواده و دیگران) و هم از طریق تجارب مستقیم فرا گرفته می‌شود. بندورا بیان می‌کند خشونت نوعی صورت آموخته شده از رفتار اجتماعی است. فراگیری خشونت معمولاً تحت شرایط مستقیم (تنبیه یا تشویق) و مشاهدات فردی انجام می‌پذیرد و می‌تواند نتیجه تجارب شخصی یا فردی یا برگرفته از نتایج مرتب بر رفتار دیگران باشد. خشونت‌هایی که افراد در بزرگسالی مرتکب می‌شوند در دوران کودکی ریشه دارد. بندورا، همچنین بر این باور بود که خشونت زاده خشونت است. چنانچه محیط خانواده بستر مشاجرات و پرخاشگری باشد، این محیط نقش قطعی در رفتار خشونت‌آمیز خواهد داشت و چرخه خشونت در بین اعضای آن تکرار می‌گردد (جانگیانی و تاری^۴، ۲۰۲۲).

دیدگاه اشتراوس^۵

اشتراوس (۱۹۸۰) دیدگاهی مشابه دیدگاه بندورا دارد. وی بیان می‌کند که در ابتدا فرد فرا می‌گیرد افرادی که یکدیگر را دوست دارند نیز نسبت به هم رفتار خشونت‌آمیز انجام می‌دهند. سپس نبود منع اخلاقی در مورد خشونت در برابر افراد خانواده را فرا می‌گیرد و در نهایت، نتیجه این خواهد

^۱. De Beauvoir

^۲. Michau & Namy

^۳. Bandura

^۴. Jhangiani & Tarry

^۵. Straus

شد که می‌آموزد خشونت خانوادگی در صورتی که نتوان از راه‌های دیگر مشکل را حل کرد، مجاز است. یعنی در روند جامعه‌پذیری که در محیط خانواده روی می‌دهد و از طریق کنش‌های متقابلی که با والدین و همسالان و محیط مدرسه دارد، فرد با رفتار خشونت‌آمیز آشنا شده و به تدریج نقش‌های جنسیتی را فرا می‌گیرد. معمولاً دختران کوچک از همان ابتدا فرا می‌گیرند که نقش جنسیتی زن بزرگ‌سال همراه با پذیرش فرودستی نسبت به مردان و وابستگی به آنها است. در عین حال، آنها می‌آموزند که در مقام زن برای دفاع از خود در برابر خشونت امکانات محدودی دارند. پسران نیز نقش‌های جنسیتی خود یعنی نقش مرد بزرگ‌سال را فرا می‌گیرند و متوجه می‌شوند که مردان و پسران برتر از زنان‌اند و باید به دنبال امیال و آرزوهای خود باشند، برای کسب آن بکوشند و بتوانند دیگران را تحت نظارت قرار دهند (بیسوال و همکاران^۱، ۲۰۲۱).

بنابراین، خشونت خانگی یکی از مشکلات جدی اجتماعی است که می‌تواند تأثیرات عمیقی بر روابط خانوادگی و به‌ویژه روابط زناشویی داشته باشد. در مورد این موضوع نظریات مختلفی وجود دارد. به‌عنوان مثال؛ نظریه‌ی اقتدار جانسون^۲ (۲۰۰۷) ادعا می‌کند که خشونت خانگی به‌طور عمده ناشی از تلاش‌هایی است که مردان برای حفظ و یا افزایش اقتدار و کنترل خود بر زنان انجام می‌دهند. این نظریه بیان می‌کند که خشونت خانگی می‌تواند منجر به ناپایداری ازدواج شود، زیرا این نوع خشونت می‌تواند تعهد زنان به ازدواج را کاهش دهد.

ناپایداری ازدواج نیز می‌تواند به دلایل مختلفی ایجاد شود. نظریه‌ی تعهد استانی و مارکمن^۳ (۱۹۹۲) بر این فرضیه استوار است که ناپایداری ازدواج می‌تواند به عدم تعهد به ازدواج و یا عدم تعهد به همسر منجر شود. همچنین بیان می‌کند که ناپایداری ازدواج می‌تواند تأثیرات منفی بر نگرش‌های زنان داشته باشد و به ایجاد نگرش‌های ناکارآمد منجر شود. نگرش‌های ناکارآمد نیز از عوامل مختلفی می‌تواند ناشی شود. نظریه‌ی یادگیری اجتماعی بندورا (۱۹۷۷) ادعا می‌کند که نگرش‌های ناکارآمد می‌توانند از یادگیری از مدل‌های ناکارآمد در طول زندگی افراد ناشی شود. به‌عنوان مثال؛ اگر یک زن در طول زندگی خود شاهد خشونت خانگی باشد، ممکن است نگرش‌های ناکارآمدی را در مورد خود و دیگران توسعه دهد. نظریات دیگری نیز درخصوص

^۱. Biswal et al

^۲. Johnson

^۳. Stanley & Markman

نگرش‌های ناکارآمد وجود دارند که از بین آنها می‌توان به نظریات الیس اشاره کرد که بر این باور است که مردم به گونه‌ای بی‌نظیر عقلانی و غیرعقلانی هستند و مشکلات آنها بیشتر برآمده از ادراک تحریف شده و تفکر غیرمنطقی است و راهکار غلبه بر مشکلات آنها، همانا از راه بهبود تفکر و دریافت ادراکی آنهاست (دیویس و تورنر^۱، ۲۰۲۰). الیس بر این باور است که رفتار می‌تواند شناخت و هیجان انسان را تغییر دهد و شناخت نیز می‌تواند رفتار و هیجان را تحت تأثیر قرار دهد. بازنمایی ذهنی ناکارآمد و ساختارهای شناختی منفی زمانی رخ می‌دهند که یک واقعه منفی طرح‌واره‌های ناکارآمد را فعال سازد (وود و همکاران^۲، ۲۰۱۷).

از نظریات بالا، این‌گونه دریافت می‌شود که خشونت خانگی، ناپایداری ازدواج و نگرش‌های ناکارآمد به‌طور متقابل با یکدیگر ارتباط دارند. خشونت خانگی می‌تواند منجر به ناپایداری ازدواج شود، زیرا تعهد زنان به ازدواج را کاهش می‌دهد. ناپایداری ازدواج نیز می‌تواند تأثیرات منفی بر نگرش‌های زنان داشته باشد و به ایجاد نگرش‌های ناکارآمد بیانجامد. این نظریه‌ها نشان می‌دهند که این متغیرها به‌طور متقابل بر هم تأثیر دارند و می‌توانند به‌عنوان یک چرخه بی‌پایان ادراک شوند.

روش پژوهش

پژوهش حاضر یک تحقیق توصیفی و از نظر روش تحقیق همبستگی و از نوع معادلات ساختاری با روش آماری تحلیل مسیر انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی زنان متأهل ساکن شهر کرج در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. برای انتخاب نمونه در این پژوهش از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. در مورد حجم نمونه لازم برای تحلیل عاملی و مدل‌های ساختاری توافق کلی وجود ندارد (شریبر و همکاران^۳، ۲۰۰۶)، اما به زعم بسیاری از پژوهشگران حداقل حجم نمونه لازم ۲۰۰ نفر است. کلاین^۴ (۲۰۱۰) نیز معتقد است در تحلیل مسیر برای هر متغیر ۱۰ یا ۲۰ نمونه لازم است. بنابراین با روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۲۰۰ نفر در نظر گرفته شد.

1. Davis & Turner

2. Wood et al

3. Schreiber et al

4. Kline

ابزارهای پژوهش

در این پژوهش برای گردآوری داده‌ها از ابزارهای خودگزارشی شامل پرسشنامه‌های تعهد زناشویی، خشونت خانگی، بی‌ثباتی ازدواج و نگرش ناکارآمد استفاده شد که در ادامه معرفی می‌شوند. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز به روش همبستگی پیرسون، رگرسیون چندمتغیره و مدل‌سازی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزارهای آماری SPSS26 و AMOS انجام شده است.

الف) پرسشنامه تعهد زناشویی: این ابزار خودگزارشی در سال ۱۹۹۷ به وسیله آدامز و جونز^۱ به منظور سنجش تعهد زناشویی تدوین یافته و دارای ۴۴ سؤال با ۳ زیرمقیاس تعهد به همسر، تعهد به ازدواج و تعهد اجباری است. نمره‌گذاری سؤالات این ابزار در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (کاملاً مخالفم با نمره ۱ تا کاملاً موافقم با نمره ۵) انجام می‌شود. در این ابزار سؤالات شماره ۱۱، ۱۲، ۱۶، ۲۳، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۲، ۳۴، ۳۵، ۳۶ و ۳۸ به صورت معکوس نمره‌گذاری و محاسبه می‌شوند. آدامز و جونز (۱۹۹۷) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ و در تحلیل عاملی این ابزار ۳ زیرمقیاس تعهد شخصی با شماره سؤالات ۱ تا ۱۰، تعهد اخلاقی با شماره سؤالات ۱۱ تا ۲۲ و تعهد ساختاری با شماره سؤالات ۲۳ تا ۴۴ را گزارش کرده‌اند. شاه‌سیاه و همکاران (۱۳۸۸) به منظور تعیین روایی پرسشنامه از روش روایی صوری و محتوایی استفاده کردند، به این صورت که بعد از روایی ظاهری پرسشنامه، روایی محتوایی را پنج نفر از اساتید مشاوره دانشکده علوم تربیتی دانشگاه اصفهان تأیید نمودند. شاه‌سیاه و همکاران (۱۳۸۸) همچنین برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۵ را گزارش کرده‌اند. امیرارجمندی و همکاران (۱۴۰۰) نیز ضریب آلفای کرونباخ این ابزار را ۰/۸۶ و برای زیرمقیاس‌های آن در دامنه‌ای بین ۰/۶۹ الی ۰/۷۲ گزارش کرده‌اند. در این پژوهش نیز ضریب آلفای کرونباخ این ابزار ۰/۸۰ به دست آمد.

ب) پرسشنامه خشونت خانگی:^۲ این ابزار خودگزارشی در سال ۱۳۹۱ به وسیله محسنی تبریزی و همکاران به منظور سنجش خشونت خانگی تدوین و اعتباریابی شده و شامل ۷۱ سؤال است که ۱۰ سؤال اول آن مربوط به اطلاعات جمعیت‌شناختی و ۶۱ سؤال بعدی مربوط به سنجش انواع همسرآزاری، باورهای مردسالارانه، سنت‌ها و تربیت خانوادگی و رفتار خشن است. نمره‌گذاری

^۱. Adams & Jones

^۲. Domestic Violence

این پرسشنامه در دو قسمت و براساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (هیچ وقت با نمره صفر الی همیشه با نمره ۴) انجام می‌شود. برای سنجش اعتبار صوری این مقیاس، سؤالاتی از سؤالات و گویه‌های پژوهش‌های قبلی و زیر نظر افراد مجرب استخراج شدند و مواردی نیز توسط پژوهشگران به سؤالات اضافه شدند. آن‌گاه با مراجعه به اساتید و کارشناسان علوم اجتماعی سؤالات تأیید شدند. اندازه ضریب آلفای کرونباخ کل ۰/۸۳ به دست آمد که حاکی از پایایی سؤالات و گویه‌های پرسشنامه و مقیاس‌های آن است (محسنی تبریزی و همکاران، ۱۳۹۱). در این پژوهش نیز اندازه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۹ به دست آمد.

ج) پرسشنامه استاندارد بی‌ثباتی ازدواج^۱: این ابزار خودگزارشی در سال ۱۹۸۳ به وسیله بوث و همکاران^۲ به منظور سنجش ثبات و پایداری ازدواج در بین زوجین تدوین و اعتباریابی شده و دارای ۱۴ سؤال است. این پرسشنامه متکی بر این نظر است که برای ارزیابی بی‌ثباتی و خطر بالقوه طلاق زن و شوهر باید هم شناخت و هم رفتار توأمان در نظر گرفته شود. نمره‌گذاری این ابزار در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (هرگز با نمره ۱ الی همیشه با نمره ۵) انجام می‌شود. در پژوهش ادواردز و همکاران^۳ (۱۹۸۷) پایایی به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ و روایی سازه و روایی واگرایی این مقیاس با ابزارهای شادکامی زناشویی و تعاملات زناشویی مطلوب گزارش شده است. به علاوه، این ابزار روایی پیش‌بین خوبی نیز دارد (وندربلیک و همکاران^۴، ۲۰۱۱). در ایران نیز یاری‌پور (۱۳۷۹) برای محاسبه ضریب اعتبار این پرسشنامه از روش همبستگی بین دو نیمه استفاده کرد و ضریب اعتبار آن را ۰/۷۷ گزارش کرد. در این پژوهش اندازه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۷ به دست آمد.

د) پرسشنامه نگرش ناکارآمد^۵: این ابزار خودگزارشی دهی در سال ۱۹۷۸ به وسیله وایزمن و بک^۶ به منظور سنجش ساختارهای وابسته به شناخت تدوین و اعتباریابی شده و دارای ۴۰ سؤال با ۴ زیرمقیاس کمال‌طلبی، نیاز به تأیید، نیاز به راضی کردن دیگران و آسیب‌پذیری است. در این ابزار سؤالات شماره ۱ تا ۱۰ کمال‌گرایی، سؤالات شماره ۱۱ تا ۲۰ نیاز به تأیید، سؤالات شماره

1. Instability of Marriage

2. Booth et al

3. Edwards et al

4. Venderbleek et al

5. Dysfunctional Attitude

6. Weissman & Beck

۲۱ تا ۳۰ نیاز به راضی کردن دیگران و سؤالات شماره ۳۱ تا ۴۰ آسیب‌پذیری را می‌سنجند. این مقیاس همسانی درونی و ضریب پایایی آزمون-بازآزمون بالایی دارد (دابسون و بریتز^۱، ۱۹۸۳). در ایران نیز غرابی (۱۳۷۲) ضریب پایایی آزمون-بازآزمون را ۰/۷۲ گزارش کرده است. در این پژوهش اندازه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد.

یافته‌های پژوهش

اطلاعات جمعیت‌شناختی افراد نمونه در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. فراوانی و درصد ویژگی جمعیت‌شناختی در زنان (۲۰۰ نفر)

متغیر پژوهش	سطوح	فراوانی	درصد
سن (به سال)	۲۴ الی ۳۴ سال	۸۶ نفر	۴۳ درصد
	۳۵ الی ۴۵ سال	۶۵ نفر	۳۲ درصد
	۴۶ سال و بالاتر	۴۹ نفر	۲۵ درصد
مدت زندگی مشترک	۱ الی ۴ سال	۵۹ نفر	۳۰ درصد
	۵ الی ۹ سال	۸۸ نفر	۴۴ درصد
	۱۰ سال و بیشتر	۵۳ نفر	۲۶ درصد
سطح تحصیلات	دیپلم و کمتر	۱۴۹ نفر	۷۴ درصد
	کاردانی الی کارشناسی	۳۹ نفر	۲۰ درصد
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۱۲ نفر	۶ درصد
اشتغال	بیکار/خانه دار	۱۵۶ نفر	۷۸ درصد
	شاغل	۴۴ نفر	۲۲ درصد

منبع: یافته‌های پژوهش

میانگین و انحراف معیار نمره کل تعهد زناشویی نیز در افراد نمونه به شرح جدول ۲ برابر با ۷۳/۲۶ و ۱۲/۳۸ به دست آمد.

^۱. Dobson & Breiter

جدول ۲. آماره توصیفی (میانگین و انحراف معیار) تعهد زناشویی در زنان

متغیر پژوهش	تعداد	انحراف معیار $\pm$ میانگین
تعهد به همسر	۲۰۰ نفر	$23/88 \pm 5/79$
تعهد به ازدواج	۲۰۰ نفر	$28/16 \pm 3/45$
تعهد اجباری	۲۰۰ نفر	$21/22 \pm 3/14$
نمره کل تعهد زناشویی	۲۰۰ نفر	$73/26 \pm 12/38$

منبع: یافته‌های پژوهش

میانگین و انحراف معیار نمره کل بی‌ثباتی زناشویی نیز در افراد نمونه به شرح جدول ۳ برابر با $56/87$ و $5/24$ به دست آمد.

جدول ۳. آماره توصیفی (میانگین و انحراف معیار) بی‌ثباتی زناشویی در زنان

متغیر پژوهش	تعداد	انحراف معیار $\pm$ میانگین
نمره کل بی‌ثباتی زناشویی	۲۰۰ نفر	$56/87 \pm 5/24$

منبع: یافته‌های پژوهش

میانگین و انحراف معیار نمره کل نگرش ناکارآمد در زنان نمونه آماری به شرح جدول ۴ برابر با $87/67$ و $14/97$ به دست آمد.

جدول ۴. آماره توصیفی (میانگین و انحراف معیار) نگرش ناکارآمد در زنان

متغیر پژوهش	تعداد	انحراف معیار $\pm$ میانگین
کمال طلبی	۲۰۰ نفر	$22/69 \pm 3/75$
نیاز به تأیید	۲۰۰ نفر	$25/47 \pm 6/11$
آسیب پذیری	۲۰۰ نفر	$19/12 \pm 4/33$
نیاز به راضی کردن دیگران	۲۰۰ نفر	$20/39 \pm 0/78$
نمره کل نگرش ناکارآمد	۲۰۰ نفر	$87/67 \pm 14/97$

منبع: یافته‌های پژوهش

میانگین و انحراف معیار نمره کل خشونت خانگی در زنان نمونه آماری به شرح جدول ۵ برابر با ۱۱۱/۷۹ و ۱۷/۹۹ به دست آمد.

جدول ۵. آماره توصیفی (میانگین و انحراف معیار) خشونت خانگی در زنان

متغیر پژوهش	تعداد	انحراف معیار $\pm$ میانگین
خشونت عاطفی	۲۰۰ نفر	۱۶/۰۰ $\pm$ ۲/۹۴
خشونت روانی	۲۰۰ نفر	۱۸/۴۶ $\pm$ ۱/۱۸
خشونت کلامی	۲۰۰ نفر	۱۷/۳۳ $\pm$ ۴/۶۷
خشونت جنسی	۲۰۰ نفر	۱۴/۶۶ $\pm$ ۳/۲۳
خشونت مالی	۲۰۰ نفر	۱۷/۰۰ $\pm$ ۱/۹۶
خشونت جسمی	۲۰۰ نفر	۱۳/۳۴ $\pm$ ۲/۷۹
خشونت اجتماعی	۲۰۰ نفر	۱۵/۰۰ $\pm$ ۱/۲۵
نمره کل خشونت خانگی	۲۰۰ نفر	۱۱۱/۷۹ $\pm$ ۱۷/۹۹

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف تک نمونه‌ای در جدول ۶ نشان می‌دهد توزیع نمرات متغیرهای پژوهش با ۹۵ درصد اطمینان طبیعی است. از آنجا که سطوح معناداری آماره‌های نرمال بودن بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است ($P > 0/05$)، نمرات دارای توزیع نرمال است. بر این اساس، می‌توان از تحلیل مسیر استفاده کرد و نتایج حاصل از این آزمون‌های آماری قابل اطمینان است.

جدول ۶. آزمون کلموگراف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن

متغیر پژوهش	آماره K-S	سطح معناداری
تعهد به همسر	۰/۳۴۲	۰/۱۶۶
تعهد به ازدواج	۱/۱۷۶	۰/۰۹۵
تعهد اجباری	۰/۲۶۶	۰/۳۰۵
تعهد زناشویی	۱/۵۷۸	۰/۴۱۲

۰/۲۱۷	۱/۶۴۵	بی‌ثباتی زناشویی
۰/۱۳۹	۱/۰۶۶	کمال طلبی
۰/۰۷۸	۰/۵۱۱	نیاز به تأیید
۰/۲۳۱	۱/۳۹۰	آسیب پذیری
۰/۱۴۴	۰/۴۲۳	نیاز به راضی کردن دیگران
۰/۳۹۷	۱/۷۱۳	نگرش ناکارآمد
۰/۱۵۶	۱/۰۵۸	خشونت عاطفی
۰/۱۷۸	۱/۲۴۱	خشونت روانی
۰/۲۱۳	۱/۰۴۳	خشونت کلامی
۰/۲۸۴	۰/۵۴۹	خشونت جنسی
۰/۶۰۳	۰/۲۳۰	خشونت مالی
۰/۱۳۱	۰/۳۲۶	خشونت جسمی
۰/۲۱۱	۰/۴۱۰	خشونت اجتماعی
۰/۴۱۲	۱/۵۴۶	خشونت خانگی

منبع: یافته‌های پژوهش

همان‌گونه که در جدول ۷ مشاهده می‌شود مقدار آماره دوربین واتسون^۱ بین ۱/۵ الی ۲/۵ است، لذا، می‌توان استقلال خطاها را پذیرفت و تحلیل ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره را دنبال کرد. همچنین، نشان دهنده این است که همبستگی بین خطاها رد می‌شود. لذا می‌توان از معادلات ساختاری استفاده کرد و نتایج حاصل از این آزمون‌های آماری قابل اطمینان است.

جدول ۷. آزمون دوربین-واتسون برای بررسی استقلال خطاها

مدل‌های پژوهش	دوربین واتسون (خودهمبستگی)
تعهد زناشویی	۱/۶۳۴

^۱. Durbin-Watson

۱/۷۷۵	بی‌ثباتی زناشویی
۱/۸۹۳	نگرش ناکارآمد
۱/۶۰۵	خشونت خانگی

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج ضریب همبستگی پیرسون به شرح جدول ۸ نشان داد بین خشونت خانگی ($R=-0/607$) و $P<0/01$ ، ناپایداری در ازدواج ($R=-0/814$ و $P<0/01$) و نگرش‌های ناکارآمد ($R=-0/712$) و $P<0/01$ با تعهد زناشویی مخاطبان همبستگی منفی و معناداری وجود دارد.

جدول ۸. ضریب همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش

متغیر ملاک: تعهد زناشویی		متغیر پیش‌بین و میانجی‌گر
ضریب همبستگی (r)	سطح معناداری (p)	
$-0/607^{***}$	۰/۰۰۲	خشونت خانگی
$-0/814^{***}$	۰/۰۰۵	ناپایداری در ازدواج
$-0/712^{***}$	۰/۰۰۰	نگرش‌های ناکارآمد
*** مقدار احتمال در سطح ۰/۰۱ & مقدار احتمال در سطح ۰/۰۵		

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش در جدول ۹ نشان می‌دهد از نظر آماری بین نمره کل نگرش ناکارآمد ($r=0/621$ و $p<0/010$) و هر یک از ابعاد آن، بین نمره کل خشونت خانگی ($r=-0/603$ و $p<0/014$) و هر یک از ابعاد آن و نمره بی‌ثباتی در ازدواج ($r=-0/589$) و $p<0/013$ با تعهد زناشویی در زنان متأهل همبستگی منفی و معناداری وجود دارد.

جدول ۹. بررسی ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

متغیر ملاک: تعهد زناشویی		متغیر پیش‌بین و میانجی
سطح معناداری	r (ضریب همبستگی)	
۰/۰۱۳	-۰/۵۸۹**	بی‌ثباتی زناشویی
۰/۰۰۸	-۰/۲۱۲**	کمال طلبی
۰/۰۱۷	-۰/۰۹۷**	نیاز به تأیید
۰/۰۲۲	-۰/۱۱۶**	آسیب‌پذیری
۰/۰۲۸	-۰/۱۰۵**	نیاز به راضی کردن دیگران
۰/۰۱۰	-۰/۶۲۱**	نگرش ناکارآمد
۰/۰۱۶	-۰/۲۱۴**	خشونت عاطفی
۰/۰۱۹	-۰/۲۰۱**	خشونت روانی
۰/۰۲۶	-۰/۰۱۳۱**	خشونت کلامی
۰/۰۱۵	-۰/۲۶۱**	خشونت جنسی
۰/۰۲۵	-۰/۱۱۲**	خشونت مالی
۰/۰۲۳	-۰/۱۸۵**	خشونت جسمی
۰/۰۳۹	-۰/۰۴۳**	خشونت اجتماعی
۰/۰۱۴	-۰/۶۰۳**	خشونت خانگی

منبع: یافته‌های پژوهش (** سطح معناداری ۰/۰۵)

یک فرض زیربنایی الگوی پیشنهادی پژوهش حاضر وجود مسیر غیرمستقیم است. زمانی که تعداد نمونه چندان زیاد نباشد، بوت استرپ^۱ قدرت‌مندترین و منطقی‌ترین روش دستیابی به اثرات غیرمستقیم است. سطح اطمینان ۰/۹۵ و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت استرپ، ۲۰۰۰ است. برای تعیین معناداری خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج از طریق نگرش ناکارآمد بر تعهد زنان از روش بوت استرپ در برنامه ماکرو آزمون پریچر و هیز^۲ (۲۰۰۸) استفاده شد که نتایج در جدول

1. Bootstrap

2. Preacher & Hayes

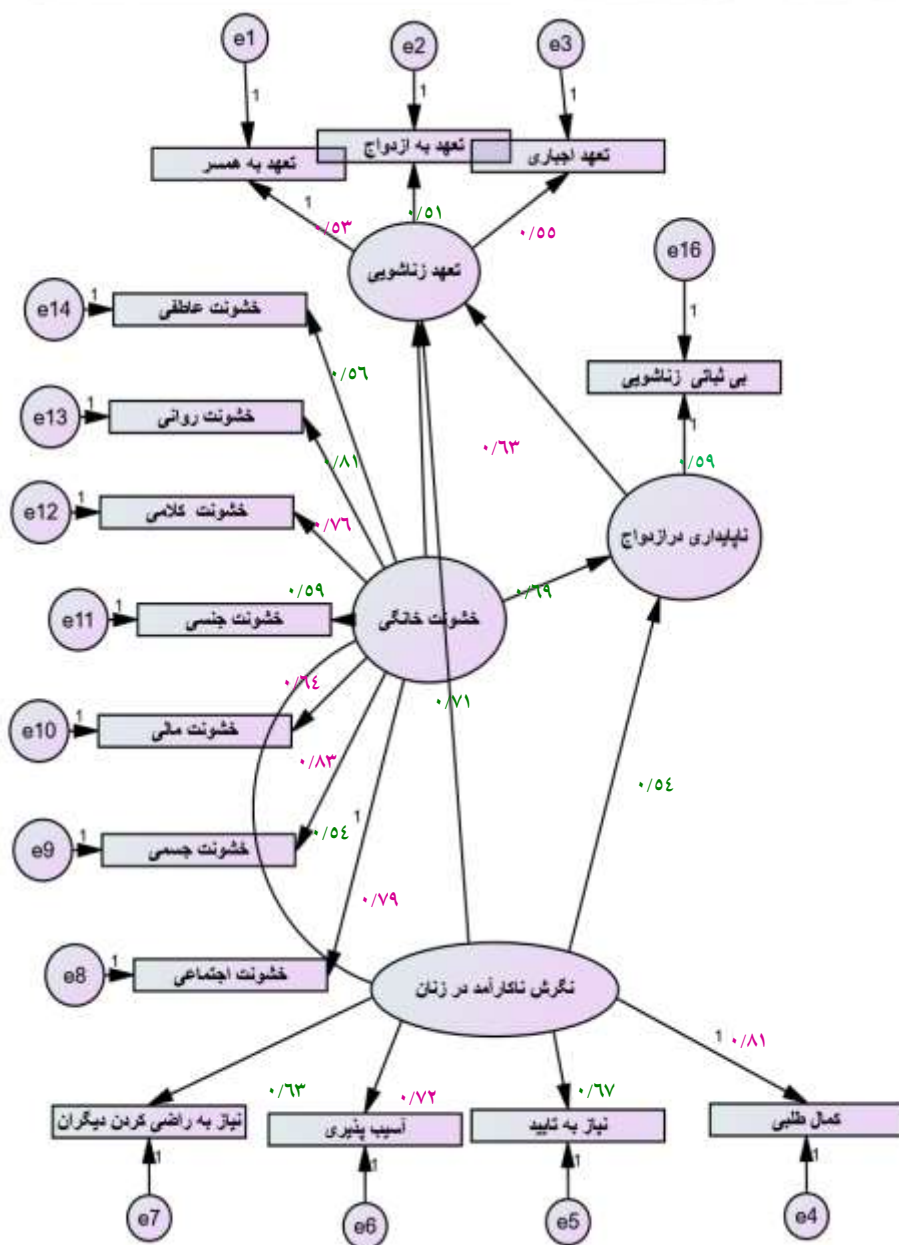
۱۰ آمده است. در این آزمون چنانچه حد بالا و پایین هر دو مثبت یا هر دو منفی باشند و صفر مابین این دو حد قرار نگیرد، مسیر علی غیرمستقیم معنادار خواهد بود. مطابق نتایج جدول زیر، این قاعده در مورد تأثیر خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج بر تعهد زناشویی با نقش میانجی نگرش ناکارآمد در زنان متأهل صدق می‌کند و می‌توان گفت فرضیه کلی پژوهش تأیید می‌شود.

جدول ۱۰. نتایج بوت استروپ خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج بر تعهد زناشویی با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد

مقدار احتمال	سطح اطمینان ۰/۹۵		مسیر غیرمستقیم
	حد بالا	حد پایین	
۰/۰۱۶	۰/۰۹۳	۰/۳۷۸	ناپایداری ازدواج ← نگرش ناکارآمد ← تعهد زناشویی
۰/۰۱۰	۰/۲۴۱	۰/۵۱۰	خشونت خانگی ← نگرش ناکارآمد ← تعهد زناشویی

منبع: یافته‌های پژوهش

اعداد به دست آمده بر روی فلش‌ها در نمودار زیر، بارهای عاملی برآورد شده است که میزان همبستگی متغیرهای آشکار و پنهان را نشان می‌دهد. فلش‌های کوچکی که از بیرون به سمت متغیرهای آشکار رسم شده‌اند، برآورد میزان خطای مربوط به هر متغیر هستند. در این نمودار، مقادیر استاندارد شده روابط بین متغیرها را نشان می‌دهد. بارهای عاملی مندرج بر روی فلش‌ها بیشتر از ۰/۴ است و بیانگر این است که گویه‌های مورد نظر، سنجه‌های خوبی برای متغیر پنهان هستند. در صورتی که گویه‌ای با بار عاملی کمتر از ۰/۴ وجود داشته باشد لازم است با احتیاط حذف شوند و مجدداً تحلیل عاملی تأییدی تکرار گردد. در خروجی AMOS مقدار $P=0/876$ و بیشتر از ۰/۰۵ شده و مناسب است. مقدار CFI نزدیک به ۱ است و مقدار $NFI=0/912$ ، همچنین $GFI=0/961$ و هر دو مقدار بیشتر از ۰/۹ است و شاخص مهم $RMSEA=0/000$ و کمتر از ۰/۰۸ است. در نتیجه شاخص‌های مهم در بازه موردنظر هستند و داده‌های جمع‌آوری شده روی مدل ساختاری موردنظر همخوانی دارند. بنابراین، مدل خوبی بوده و روایی آن تأیید می‌شود. در نتیجه، رابطه ساختاری بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با تعهد زناشویی با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد در زنان متأهل تأیید می‌شود.

نمودار ۱. روابط ساختاری خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با تعهد زناشویی با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد در زنان متأهل
منبع: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف تعیین رابطه بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد بر تعهد زنان شهر کرج طی همه‌گیری کووید-۱۹ انجام شد و نتایج نشان داد بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج با میانجی‌گری نگرش ناکارآمد بر تعهد زنان شهر کرج طی همه‌گیری کووید-۱۹ رابطه وجود دارد. این یافته با نتایج مطالعات خیام نیکویی و رضایی (۱۳۹۸)، بگرضایی و همکاران (۱۳۹۶)، میچایو و نامای (۲۰۲۱)، ماسودا (۲۰۲۱)، یونگسون و همکاران (۲۰۲۱)، تولیو و همکاران (۲۰۲۱)، رحمانی و همکاران (۱۳۹۸)، برگرن و گاتزن (۲۰۲۲)، سونگ و لیو (۲۰۲۲)، مایر و همکاران (۲۰۲۲)، لاراتا و همکاران (۲۰۲۱) و جیوتی و همکاران^۱ (۲۰۲۰) همسو است.

این یافته‌ها دارای اهمیت بسیاری هستند چراکه نشان می‌دهند زنانی که در طول همه‌گیری کووید-۱۹ قربانی خشونت خانگی شده‌اند، به احتمال زیاد با ناپایداری بیشتری در ازدواج خود روبه‌رو هستند و ممکن است نیاز به پشتیبانی بیشتری برای مدیریت نگرش‌های ناکارآمد خود داشته باشند. خشونت خانگی، یکی از مشکلات جدی و رایج جوامع امروزی است که اغلب به زنان آسیب می‌زند. در طول دوران همه‌گیری کووید-۱۹، این مشکل بسیار بزرگتر شد. همه‌گیری کووید-۱۹ باعث افزایش استرس و فشار روانی شد که می‌تواند به افزایش خشونت در خانه منجر شود. در مدت همه‌گیری کووید-۱۹، بسیاری از کشورها گزارش‌هایی در مورد افزایش خشونت خانگی ارائه داده‌اند (آشر و همکاران^۲، ۲۰۲۰). به‌طور مشابه، نتایج پژوهش‌ها حاکی از آن هستند که در اثرات اقتصادی ناشی از بحران اقتصادی ۲۰۰۸، خشونت خانگی افزایش یافت (فالو^۳، ۲۰۰۸).

وقتی یک شریک زندگی به دیگری خشونت می‌کند، این می‌تواند به کاهش اعتماد به نفس، افزایش استرس و اضطراب و در نهایت به ناپایداری در رابطه منجر شود. دلایل افزایش خشونت خانگی متعدد هستند و شامل افزایش استرس ناشی از ناپایداری اقتصادی، کار درون خانه، بسته شدن مدارس، عدم قطعیت در مورد آینده و خدمات دیگر و این‌که خانواده‌ها باید به مدت زمان

1. Jyothi et al

2. Usher et al

3. Fawole

طولانی در فضای محدودی با هم زندگی کنند. همچنین، قرنطینه و اقدامات دیگر برای کنترل همه‌گیری می‌تواند به محدود کردن دسترسی به خدمات حمایتی و رفع خشونت منجر شود. خشونت خانگی می‌تواند یکی از عوامل اصلی ایجاد ناپایداری در ازدواج باشد (استیت و همکاران^۱، ۲۰۰۴). نتایج پژوهش نشان داد که خشونت خانگی به‌طور معنی‌داری با ناپایداری ازدواج مرتبط است. این یعنی زنانی که قربانی خشونت خانگی هستند، احتمالاً با ناپایداری بیشتری در ارتباطاتشان روبه‌رو خواهند شد. این یافته بسیار مهم است زیرا نشان می‌دهد خشونت خانگی نه تنها به زنان آسیب فیزیکی و روانی وارد می‌کند، بلکه اثرات طولانی‌مدتی نیز بر روابط آنها دارد. همان‌طور که اشاره شد ناپایداری ازدواج به اختلالاتی اطلاق می‌شود که می‌توانند به جدایی یا طلاق منجر شوند. این می‌تواند شامل مشکلات ارتباطی، ناسازگاری‌های شخصیتی، خشونت خانگی، مشکلات جنسی و اختلافات مالی باشد. در دوران بحران‌ها، از جمله همه‌گیری‌های بیماری‌ها و بحران‌های طبیعی، این عوامل می‌توانند تشدید شوند، و منجر به افزایش ناپایداری ازدواج شود. در زمان همه‌گیری کووید-۱۹، بسیاری از خانواده‌ها با استرس‌ها و چالش‌های جدیدی مواجه شده‌اند که می‌تواند به تشدید ناپایداری ازدواج منجر شود. این شامل افزایش فشارهای اقتصادی، تغییرات در پویایی خانوادگی به دلیل بسته شدن مدارس و محل کار و نیاز به مدیریت استرس‌های ناشی از ترس از بیماری است.

این یافته‌ها از آنجا دارای اهمیت است که نشان می‌دهند برای کاهش ناپایداری ازدواج، باید بر پیشگیری و مداخله در خشونت خانگی و اصلاح نگرش‌های ناکارآمد تمرکز بیشتری داشت تا به توسعه برنامه‌های پیشگیری و مداخلاتی و در نهایت کاهش اثرات منفی این بحران‌ها منجر شود. علاوه بر این، نتایج این مطالعه نشان می‌دهند که نگرش‌های ناکارآمد نقش میانجی مهمی در رابطه بین خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج ایفا می‌کنند. این به آن معناست که زنانی که قربانی خشونت خانگی هستند، احتمالاً نگرش‌های ناکارآمدتری نسبت به ارتباطاتشان دارند که خود می‌تواند به ناپایداری ازدواج منجر شود. این استنتاج می‌تواند به ما کمک کند تا درک بهتری داشته باشیم که چرا خشونت خانگی به ناپایداری ازدواج منجر می‌شود و چگونه می‌توان از این تأثیرات منفی جلوگیری نمود. به‌عبارت دیگر، خشونت خانگی می‌تواند از طریق اثر بر نگرش‌های ناکارآمد که زنان درباره خود، دیگران و جهان اطراف دارند به ناپایداری ازدواج منجر شود. به‌عنوان مثال؛

^۱. Stith et al

یک زن که باور دارد خودش لایق محبت و مراقبت نیست، ممکن است تحمل بیشتری نسبت به خشونت شریک زندگی‌اش داشته باشد (کاکر و همکاران^۱، ۲۰۰۲).

نتایج پژوهش حاکی از آن بود که خشونت خانگی و نگرش‌های ناکارآمد به‌طور قابل توجهی با کاهش تعهد زنان به ازدواج خود در طول همه‌گیری کووید-۱۹ مرتبط است. تعهد به زندگی زناشویی و خانواده از جمله عوامل مهمی است که می‌توانند به پایداری ازدواج کمک کند. همان‌طور که بیان شد تعهد به این معناست که فرد به نگهداشتن رابطه خود با همسر و خانواده‌اش اهمیت می‌دهد و تلاش می‌کند که به بهبود آن کمک کند. این می‌تواند شامل تلاش برای حل مشکلات، ارتقاء ارتباطات مثبت و حمایت از همسر و فرزندان باشد. این نتیجه نشان می‌دهد که این عوامل منفی می‌توانند به کاهش توانایی زنان برای ارتقاء ارتباطات مثبت و حمایت از خانواده‌های خود منجر شود، که به نوبه خود می‌تواند به ناپایداری ازدواج منجر شود.

براساس نظریه اقتدار جانسون (۲۰۰۷)، خشونت در خانواده معمولاً از نیاز به کنترل و قدرت بر زنان نشأت می‌گیرد و این می‌تواند توجیهی برای افزایش خشونت خانگی در دوران کرونا باشد. محدودیت‌های اجتماعی و استرس‌های اقتصادی می‌توانند باعث شوند که برخی مردان تلاش کنند قدرت بیشتری در خانه بگیرند، و این موضوع می‌تواند به خشونت منجر شود. به نظر می‌رسد که خشونت افزایش یافته اثر منفی بر تعهد زنان نسبت به ازدواج دارد و این ناپایداری را تقویت می‌کند و از سوی دیگر مطابق با نظریه استنالی و مارکمن (۱۹۹۲) تعهد یک عامل کلیدی برای پایداری ازدواج است. بر اساس یافته‌ها، نگرش‌های ناکارآمد نقش مهمی در کاهش تعهد دارند. این نگرش‌ها می‌توانند به‌عنوان یک میانجی‌گر در رابطه بین خشونت و ناپایداری عمل کنند. یعنی خشونت می‌تواند باعث شود که نگرش‌های ناکارآمد تقویت شوند، که این در نهایت منجر به کاهش تعهد می‌شود. مطابق نظریه یادگیری اجتماعی بندورا (۱۹۷۷) نیز رفتارها از مدل‌ها و تجربیات اجتماعی یاد گرفته می‌شوند. بر این اساس، ممکن است زنان در معرض خشونت خانگی، نگرش‌ها و رفتارهای ناکارآمد را یاد بگیرند، که تعهد آن‌ها را به ازدواج تضعیف می‌کند. بنابراین در کل، خشونت خانگی می‌تواند از طریق تأثیر بر نگرش‌ها و کاهش تعهد، منجر به ناپایداری در ازدواج شود. یافته‌ها نشان می‌دهند که درک بهتر از تأثیر نگرش‌های ناکارآمد به‌عنوان

^۱. Coker et al

یک میانجی‌گر می‌تواند به طراحی برنامه‌های مداخله و پشتیبانی برای کاهش خشونت خانگی و افزایش پایداری در ازدواج کمک کند.

این یافته‌ها از آن جهت مهم هستند که به ما این امکان را می‌دهند برنامه‌های مداخله‌ای را در زمان‌های بحرانی مانند همه‌گیری کووید-۱۹ طراحی کنیم تا به کاهش خشونت خانگی و افزایش پایداری ازدواج کمک کنیم. به‌علاوه، راهبردهای مدیریت استرس و توسعه نگرش‌های مثبت می‌تواند به کاهش ناپایداری ازدواج در مواقع بحران کمک کند.

شایان ذکر است این پژوهش با محدودیت‌هایی بدین قرار مواجه بود. نخست، این پژوهش، یک مطالعه مقطعی بود و نمی‌توان نتیجه‌گیری‌های قطعی درباره رابطه علیتی بین متغیرها انجام داد. دیگر این‌که مطالعه تنها روی زنان شهر کرج انجام شد و این تعمیم نتایج به سایر جمعیت‌ها یا مناطق را سخت می‌نماید. در پایان به پژوهش‌های آینده پیشنهاد می‌شود نقش عوامل دیگری مانند روان‌درمانی یا پشتیبانی اجتماعی و نیز اثر مداخلات مختلف را بر کاهش خشونت خانگی و ناپایداری ازدواج در طی همه‌گیری‌ها و بحران‌های طبیعی بررسی نمایند.

منابع

- امیرارجمندی، زهره السادات، جهانگیر، پانته آ و نیکنام، مژگان. (۱۴۰۰). تبیین تعهد زناشویی در زنان متأهل بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و مکان کنترل؛ بررسی نقش میانجی‌گر معنویت. *پژوهش‌های کاربردی روان‌شناختی*، ۱۲(۳)، ۴۰۹-۳۹۵.
- انصاری‌پور، صدیقه و شیرینی و منصور. (۱۴۰۰). باورهای غلط چگونه اصلاح می‌شوند؟. *بهورز*، ۳۲(۱۰۹)، ۷-۲.
- ایمانی‌فرد، عفت و حافظی، فریبا. (۱۳۸۹). مقایسه خشونت خانوادگی و نگرش‌های ناکارآمد در دختران فراری و عادی. *یافته‌های نو در روان‌شناسی (روان‌شناسی اجتماعی)*، ۵(۱۴)، ۶۷-۵۳.
- بختیاری، انسیه، حسینی، سعیده، عارفی، مختار و افشاری‌نیا و کریم. (۱۴۰۰). مدل علی روابط فرازناشویی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه: نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی و سبک‌های عشق‌ورزی. *آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت ایران*، ۷(۲)، ۲۵۸-۲۴۵.
- بگرضایی، زنجانی و سیف‌اللهی و سیف‌الله. (۱۳۹۶). تحلیل رابطه بین سرمایه اجتماعی و خشونت علیه زنان در خانواده‌های شهر ایلام در سال ۱۳۹۶. *مجله دانشگاه علوم پزشکی ایلام*، ۲۷(۲)، ۱۲۲-۱۱۱.
- جهاندار لاشکی، حسینی و کاکابرایی و کیوان. (۱۳۹۹). الگوی علی روابط بین گرایش به خیانت زناشویی بر اساس مصرف رسانه با میانجی‌گری نگرش‌های ناکارآمد و طلاق عاطفی. *فرهنگی تربیتی زنان و خانواده*، ۱۵(۵۱)، ۹۰-۷۱.
- حاتمی ورزنده، ابوالفضل، اسمعیلی، معصومه، فرح‌بخش، کیومرث و برجعلی، احمد. (۱۳۹۵). ارائه الگوی ازدواج پایدار رضایتمند: یک پژوهش گراند تئوری. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۶(۱)، ۱۴۹-۱۲۰.
- حیدری جاغرق، کیانا، سالاری‌فر، محمدحسین و خورشیدزاده، محسن. (۱۴۰۱). طراحی و اعتباریابی بسته مشاوره پیش از ازدواج مبتنی بر رویکرد طرح‌واره‌درمانی. *پژوهش‌های کیفی در علوم رفتاری*، ۱(۱)، ۱-۱۳.

- خدایاری فرد، محمد و آسایش، محمدحسین. (۱۳۹۹). راهبردهای روان‌شناختی و فنون مقابله با استرس و اضطراب در مواجهه با کرونا ویروس. *رویش روان‌شناسی*، ۹(۸)، ۱۸-۱.
- خیام نکویی، نیره السادات و رضایی، فاطمه. (۱۳۹۸). تأثیر آموزش مکانیسم‌های دفاعی بر ابراز خشم، ناسازگاری فردی و سبک‌های اسنادی دانشجویان. *مطالعات روان‌شناختی*، ۱۵(۳)، ۱۴۰-۱۲۳.
- دانش ناری، حمیدرضا و خبیری نوغانی، اکرم. (۱۴۰۱). تحلیل حقوقی - جرم‌شناختی تأثیر پاندمی کووید ۱۹ بر خشونت خانگی (مورد مطالعه: زنان مشهد). *فقه و حقوق خانواده*، ۲۷(۷۷)، ۲۸۲-۲۵۳.
- رحیمی، فیض اله، آتش پور، سیدحمید و گل پرور، محسن. (۱۳۹۸). پیش‌بینی تمایل به طلاق بر اساس باورهای فردی شخصیت، نیازهای اساسی و تله‌های زندگی زوج‌های متقاضی طلاق. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۲۰(۲)، ۲۳-۱۳.
- سلیمانیان، علی‌اکبر، ریحانی، رضا و نظیفی، مرتضی. (۱۳۹۵). پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس مهارت‌های تنظیم هیجانی و سبک‌های هویتی. *پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره*، ۶(۱)، ۷۶-۶۰.
- شاه سیاه، مرضیه، بهرامی، فاطمه و محبی، سیامک. (۱۳۸۸). بررسی رابطه رضایت جنسی و تعهد زناشویی زوجین شهرستان شهرضا. *اصول بهداشت روانی*، ۱۱(۳)، ۲۳۸-۲۳۳.
- علیزاده موسوی، ابراهیم، جاجرمی، محمود و مهرپویا، فهیمه. (۱۴۰۰). روابط ساختاری باورهای ارتباطی با تعهد زناشویی: نقش واسطه‌ای الگوهای ارتباطی. *مجله اصول بهداشت روانی*، ۲۳(۲)، ۱۲۱-۱۰۹.
- غرای، بنفشه. (۱۳۷۲). بررسی پاره‌ای از الگوهای شناختی در بیماران مبتلا به همبودی اضطراب و افسردگی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، انستیتو روان‌پزشکی تهران.
- قنبریان، کشاورز و اسکندری، سعیدی. (۱۳۹۸). اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر حضور ذهن بر کیفیت زندگی و گرایش به طلاق زوجین تازه ازدواج‌کرده. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۹(۲)، ۵۲-۳۱.

محسنی تیریزی، علیرضا، کلدی، علیرضا و جوادیانزاده، مهدیه. (۱۳۹۱). بررسی وضعیت خشونت خانگی در زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز پزشکی قانونی و بهزیستی شهرستان یزد در سال ۱۳۸۹. *طلوع بهداشت*، ۱۱(۳)، ۱۱-۲۴.

نصیر، مرضیه، فرزاد، ولی‌الله، سپاه منصور، مژگان، حسنی، فریبا و صالحی، مهدیه. (۱۳۹۶). آزمون مدل سرمایه‌گذاری راسبالت، (رضایت زناشویی، کیفیت روابط جایگزین، اندازه سرمایه‌گذاری، تعهد زناشویی و پایداری روابط زناشویی)، بر روی زنان در شرف طلاق. *پژوهشنامه مددکاری اجتماعی*، ۴(۱۲)، ۸۱-۱۰۶.

یاری‌پور، علی. (۱۳۷۹). بررسی تأثیر طرح مداخلات مشاوره خانواده بر میزان ثبت طلاق در محاکم دادگستری شهر قم. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی رودهن.

Alizadeh Mosavi, A., Jajarmi, M. & Mehrpouya, F. (2021). The structural relationship of communication beliefs and marital commitment: The mediating role of communication patterns. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 23(2), 109-121.

Amirarjmandi, Z., Jahangir, P. & Niknam, M. (2021). Explaining marital commitment in married women based on early maladaptive schemas and locus of control: Investigating the mediating role of spirituality. *Journal of Applied Psychological Research*, 12(3), 395-409. (In Persian)

Ansari-pour, S. & Shiri, M. (1400). How are misconceptions corrected? *Behvarz*, 32(109), 2-7. (In Persian)

Bagrezaei, P., Zanjani, H. & Seifullahi, S. (2019). Investigation of relation between social capital and violence against women in families in Ilam during 2017. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 27(2), 111-122. (In Persian)

Bakhtiari, E., Hosseini, S., Arefi, M. & Afsharinia, K. (2019). Causal model of extramarital affairs based on attachment styles and early maladaptive schemas: mediating role of marital intimacy and love styles. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*, 7(2), 245-258. (In Persian)

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191.

Beauvoir, S. D. (1972). *The coming of age*. First Published.

Behnia, L., Ghorban Shirodi, S. & Khalatbari, J. (2019). Relationship between insecure attachment and dysfunctional parenting with women's domestic violence on the verge of divorce through mediation of early maladaptive schemas. *Journal of Psychological Science*. 18(75), 275-286. (In Persian)

- Berggren, K. & Gottzén, L. (2022). Rethinking male peer support theory: Social network responses to young men's violence against women. *The Journal of Men's Studies*, 30(2), 291-307.
- Bowen, M. (1978). *Family therapy in clinical practice*. New York & London: Jason Aronson.
- Cabilar, B. Ö. & Yılmaz, A. E. (2022). Divorce and post-divorce adjustment: Definitions, models and assessment of adjustment. *Psikiyatride Guncel Yaklasimlar*, 14(1), 1-11.
- Coker, A. L., Davis, K. E., Arias, I., Desai, S., Sanderson, M., Brandt, H. M. & Smith, P. H. (2002). Physical and mental health effects of intimate partner violence for men and women. *American Journal of Preventive Medicine*, 23(4), 260-268.
- Danesh Nari, H. & Khabiri Noghani, A. (2022). Legal-criminological analysis of the impact of the Covid-19 pandemic on domestic violence a case study of Mashhad women. *Biannual Journal of Family Law And Jurisprudence*, 27(77), 282-253. (In Persian)
- Davis, H. & Turner, M. J. (2020). The use of rational emotive behavior therapy (REBT) to increase the self-determined motivation and psychological well-being of triathletes. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 9(4), 489-505.
- Debowska, A., Boduszek, D., Jones, A. D., Willmott, D. & Sherretts, N. (2021). Gender-based violence-supportive cognitions in adolescent girls and boys: The function of violence exposure and victimization. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(3-4), 1233-1255.
- Dew, J., Trujillo, S. & Saxey, M. (2022). Predicting marital financial deception in a national sample: A person-centered approach. *Family Relations*, 71(4), 1497-1514.
- Dobson, K. S. & Breiter, H. J. (1983). Cognitive assessment of depression: Reliability and validity of three measures. *Journal of Abnormal Psychology*, 92, 107-109.
- Dong, S., Dong, Q. & Chen, H. (2022). Mothers' parenting stress, depression, marital conflict, and marital satisfaction: The moderating effect of fathers' empathy tendency. *Journal of Affective Disorders*, 299, 682-690.
- Edwards, J. N., Johnson, D. R. & Booth, A. (1987). Coming apart: A prognostic instrument of marital breakup. *Family Relations*, 36(2), 168-170.
- Evans, D. P., Hawk, S. R. & Ripkey, C. E. (2021). Domestic violence in Atlanta, Georgia before and during COVID-19. *Violence and Gender*, 8(3), 140-147.

- Fawole, O. I. (2008). Economic violence to women and girls: Is it receiving the necessary attention? *Trauma, Violence, & Abuse*, 9(3), 167-177.
- Ge, X. & Hou, Y. (2022). Patterns of achievement attribution of Chinese adults and their sociodemographic characteristics and psychological outcomes: a large-sample longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 184, 111230.
- Ghanbarian, E., Keshavarz, H., Eskandari, N. & Saeedi, M. (2020). The effectiveness of mindfulness-based cognitive therapy on the life quality and the desire for divorce in newly married couples. *Family Counseling and Psychotherapy*, 9(2), 31-52. (In Persian)
- Gharai, B. (1993). *Investigating some of the cognitive patterns in patients suffering from comorbid anxiety and depression*. Master's thesis in clinical psychology, Tehran Institute of Psychiatry. (In Persian)
- Gulati, G. & Kelly, B. D. (2020). Domestic violence against women and the COVID-19 pandemic: What is the role of psychiatry?. *International Journal of Law and Psychiatry*, 71, 101594.
- Hatami Varzaneh, A., Esmaeily, M. & Borjali, A. (2016). Long term satisfied marriage model: A grounded theory study. Address: *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 61(21), 120-149. (In Persian)
- He, Q., Zhong, M., Tong, W., Lan, J., Li, X., Ju, X. & Fang, X. (2018). Forgiveness, marital quality, and marital stability in the early years of Chinese marriage: An actor-partner interdependence mediation model. *Frontiers in Psychology*, 9, 1520.
- Heidari Jaghargh, K., Salarifar, M. H. & Khorshidzade, M. (2022). Designing and validation of premarital counseling package based on schema therapy approach. *Qualitative Research in Behavioral Sciences*, 1(1), 1-13. (In Persian)
- <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/iran/>
- Imanifard, E. & Hafezi, F. (2010). Comparison of family violence and dysfunctional attitudes in runaway and normal girls. *New Findings in Psychology (Social Psychology)*, 5(14), 53-68. (In Persian)
- Jahandar Lashki, S., Sadat Hosseini, S. & Kakabaraei, K. (2020). Thee causal model of the relationship between tendency to marital infidelity and media use mediated by dysfunctional attitudes and emotional divorce. *The Women and Families Cultural-Educational*, 15(51), 71-90. (In Persian)
- Jhangiani, R. & Tarry, H. (2022). 11.2 Ingroup Favoritism and Prejudice. *Principles of Social Psychology-1st International H5P Edition*.
- Johnson, M. P. (2007). Domestic violence: The intersection of gender and control. *Gender Violence: Interdisciplinary Perspectives*, 257-268.

- Jyothi, T. A., Devi, M. S., Sreedevi, P., Rani, R. N. & Supraja, T. (2020). Effect of family life education on marital satisfaction of married couple. *The Pharma Innovation Journal*, 8(9), 10-14.
- Khayyam Nekouei, N. & Rezaei, F. (2019). The effect of defense mechanisms training on anger expression, personal unadjustment and attributional styles in university students. *Journal of Psychological Studies*, 15(3), 123-140. (In Persian)
- Khodayarifard, M. & Asayesh, M. H. (2020). Psychological coping strategies and techniques to deal with stress & anxiety around Coronavirus (COVID-19). *Journal of Rooyesh of Psychology*, 9(8), 1-18. (In Persian)
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Kolbe, A. R. & Hutson, R. A. (2006). Human rights abuse and other criminal violations in Port-au-Prince, Haiti: A random survey of households. *The Lancet*, 368(9538), 864-873.
- Kumar, D. P. (2021). What impact have SARS-CoV-2/Covid-19 pandemic on domestic violence against women in India across different states and union territories from the beginning of lockdown due to covid-19 pandemic in March 2020 till 20th September 2020? How Covid-19 pandemic induced lockdown influence mental health of women in India?. How Covid-19 pandemic induced lockdown influence mental health of women in India.
- Laratta, S., Giannotti, L., Tonin, P., Calabrò, R. S. & Cerasa, A. (2021). Marital stability and quality of couple relationships after acquired brain injury: A two-year follow-up clinical study. In *Healthcare*, 9(3), 283.
- Lee, J., Cho, I. K., Kim, K., Kim, C., Park, C. H. K., Yi, K. & Chung, S. (2022). Discrepancy between desired time in bed and desired total sleep time, insomnia, depression, and dysfunctional beliefs about sleep among the general population. *Psychiatry Investigation*, 19(4), 281-288.
- Maji, S., Bansod, S. & Singh, T. (2022). Domestic violence during COVID-19 pandemic: The case for Indian women. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 32(3), 374-381.
- Mas'udah, S. (2023). Power relations of husbands and wives experiencing domestic violence in dual-career families in Indonesia. *Millennial Asia*, 14(1), 5-27.
- Michau, L. & Namy, S. (2021). SASA! Together: An evolution of the SASA! approach to prevent violence against women. *Evaluation and Program Planning*, 86, 101918.
- Mohseni Tabrizi, A. R., Kaldi, A. R. & Javadianzadeh, M. (2013). The study of domestic violence in married women admitted to Yazd legal medicine

- organization and welfare organization. *Toloobehdasht*, 11(3), 11-24. (In Persian)
- Nasir, M., Farzad, V., Sepah Mansour, M., Hasani F. & Salehi, M. (2017). An examination of the rusbult investment model (Marital satisfaction, quality of alternative relationships, investment size, marital commitment and marital relationship persistence), on women on the verge of divorce. *Journal of Social Work Research*, 4(12), 81-106. (In Persian)
- Pirabbas, M. H. & Manesh, N. E. (2022). Effectiveness of positive cognitive-behavioral therapy on sexual dysfunctional beliefs and quality of life in people with a substance abuse tendency. *Clinical Schizophrenia & Related Psychoses*, 1-6.
- Pompili, M., Innamorati, M., Sampogna, G., Albert, U., Carmassi, C., Carrà, G., ... & Fiorillo, A. (2022). The impact of Covid-19 on unemployment across Italy: Consequences for those affected by psychiatric conditions. *Journal of Affective Disorders*, 296, 59-66.
- Rahimi, F., Atashpuor, H. & Golparvar, M. (2019). Divorce prediction based on individual beliefs of personality, basic needs and traps of life. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 20(2), 13-23. (In Persian)
- Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A. & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of Educational Research*, 99(6), 323-338.
- Shahsiah, M. (2009). On the relationship between sexual satisfaction and marital commitment among couples in Shahreza City, Central part of Iran. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 11(43), 233-238. (In Persian)
- Sifat, R. I. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on domestic violence in Bangladesh. *Asian Journal of Psychiatry*, 53, 102393.
- Solimanian, A., Reyhani, R. & Nazifee, M. (2016). Predicting marital instability based on emotion regulation skills and identity styles. *Research in Clinical Psychology and Counseling*, 6(1), 60-76. (In Persian)
- Stanley, S. M. & Markman, H. J. (1992). Assessing commitment in personal relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 54(3), 595-608.
- Stith, S. M., Rosen, K. H., Middleton, K. A., Busch, A. L., Lundeberg, K. & Carlton, R. P. (2000). The intergenerational transmission of spouse abuse: A meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, 62(3), 640-654.
- Straus, M. (1980). Victims and aggressors in marital violence. *American Behavioral Scientist*, 23(5), 681-704.
- Tullio, V., Lanzarone, A., Scalici, E., Vella, M., Argo, A. & Zerbo, S. (2021). Violence against women in heterosexual couples: A review of psychological

- and medico-legal considerations. *Medicine, Science and the Law*, 61(1), 113-124.
- Usher, K., Bhullar, N., Durkin, J., Gyamfi, N. & Jackson, D. (2020). Family violence and COVID-19: Increased vulnerability and reduced options for support. *International Journal of Mental Health Nursing*, 29(4), 549-552.
- Vanderbleek, L., Robinson, E. H., Casado-Kehoe, M. & Young, M. E. (2011). The relationship between play and couple satisfaction and stability. *The Family Journal*, 19(2), 9-21.
- Viero, A., Barbara, G., Montisci, M., Kustermann, K. & Cattaneo, C. (2021). Violence against women in the Covid-19 pandemic: A review of the literature and a call for shared strategies to tackle health and social emergencies. *Forensic Science International*, 319, 110650.
- Walker-Descartes, I., Mineo, M., Condado, L. V. & Agrawal, N. (2021). Domestic violence and its effects on women, children, and families. *Pediatric Clinics*, 68(2), 455-464.
- Wood, A. G., Barker, J. B. & Turner, M. J. (2017). Developing performance using rational emotive behavior therapy (REBT): A case study with an elite archer. *The Sport Psychologist*, 31(1), 78-87.
- Yaripour, A. (2000). *Investigating the Effect of Family Counseling Interventions on The Rate of Divorce Registration in The Courts of Qom*. Master's thesis in counseling, Islamic Azad University of Roudhen. (In Persian)
- Youngson, N. L. (2020). *Unique Challenges in Risk Assessment with Rural Domestic Violence Victims: Implications for Practice* (Doctoral dissertation, The University of Western Ontario (Canada))

© 2024 Alzahra University, Tehran, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

نویسندگان

m.hashemi2@khatam.ac.ir

مرضیه هاشمی

استادیار گروه روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه خاتم.

sarahanifeh6032@gmail.com

سارا حنیفه

کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه دانش البرز.